

Za ves mesec Din 12-

DECEMBER

1 N Zedinjenje	11 S Damaz	22 N 4. adv.
2 P Bibijana	12 C Aleksand.	23 P Viktorija
3 T Franc	13 P Lucija	24 T Adam in E.
4 S Barbara	14 S Konrad	25 S Božič
5 C Saba	15 N 3. adv.	26 C Stefan
6 P Nikola	16 P Evzebij	27 I Janez Ev.
7 S Ambrož	17 T Lazar	28 S Ned. otr.
8 N 2. adv.	18 S Gracijan	29 N Predn. let.
9 P Delfina	19 C Urban	30 P Evgenij
10 T Melhid	20 P Evgenij	31 T Silvester
	21 S Tomaž	

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA -- NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS
NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 8855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust!
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Franc-nemško prijateljstvo
Temeljito razglabljanje
Na smrt obsojeni pomiloščen
Žalostna usoda begunca
Nemška propaganda
Naš državni proračun
Kmetiska matica 1936

Št. 219 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v soboto, dne 7. decembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Francosko-nemško
prijateljstvo

(Od našega dopisnika.)

Vojna v Abesiniji in z njo nastali spor med Italijo in Anglijo ne more zakriti vprašanja, ki se tiče francosko-nemške zadeve, ki kljub temu ostane glavni vrtilni moment mednarodne politike. V zadnjih tednih se je razmerje med Parizom in Berlinom zopet postavilo na dnevni red radi dejstva, ki bi sicer v normalnih razmerah komaj prišlo v poštev: poset Françoit Ponceta pri Führeru.

Ali smemo sploh govoriti o prijateljskem razmerju med Francijo in Nemčijo?

Važno je dejstvo, da so bili storjeni koraki, da se polagoma razčisti situacija. In presenetilo nas je tudi to, da je nemška vlada ob priliki Poncetevega poseta objavila komunikate, v katerem se je posebno poudarjal prijateljski ton tega srečanja. Vtis v Nemčiji je, da je pobudo k temu srečanju dal Hitler sam in skoro gotovo je to tudi res! Kajti ne smemo pozabiti, da se v zadnjih mesecih vrše s strani Nemčije poizkusi prijateljskega zblizanja. Ne samo general Göring, ki je v Saarbrücken izražal voljo Rajha do miru nasproti Franciji, temveč tudi celotno nemško časopisje vključno s fanatičnimi strankarskimi listi se izogiblje vsakršnega ostrega nastopa proti sosednji Franciji. Popolnoma napačna bi bila trditev, da je to samo neko hinavstvo in da se v ožjem krogu še naprej propagira mržnja proti sosedu. To gotovo ni res, ker celo preprosti ljudje na eni in delujoči člani NSDAP na drugi strani niso več tako neprijateljsko neprijazni proti Francozom.

V nasprotju s tem pa je zadržanje francoskega naroda nezaupljivo proti tretjemu Rajhu, kar se pa prav za prav Francozom ne sme vzeti za zlo! Kajti celotna nacionalno-socialistična politika obstoja v bojevalnem povečevanju nemške armade, nje slajne opreme in ostrega boja proti pacifizmu. Vsa ta dejstva se pač ne dajo negirati in jih sami Nemci tudi priznavajo.

Vaš dopisnik se je razgovarjal z enim izmed Führerjev SA oddelkov v Monakovem, sedežu narodno-socialističnega gibanja. Tam mu je odgovoril na gori omenjena dejstva sledeče:

Mi smo 65 milijonski narod s svojo slavno preteklostjo in veliko bodočnostjo! Naša varnost je prav tako in toliko kot varnost Francije in da bomo prej ali slej zadobili svojo polno svobodo in čast to je moralo biti že zdavnaj jasno vsakomur! Anglija je to razumela in radi tega je z Nemčijo sklenila pomorsko pogodbo, s čimer so vojaški paragrafi versajske pogodbe za vedno izginili. Poudarja se, da smo vojaški narod. Toda ali niso tudi Angliji ponosni na njihovo floto, trikrat večjo kot je naša. Ali ne maršira v Parizu francoska armada 11. novembra ob priliki praznika miru z vriskajočim navdušenjem skozi Slavolok Zmaga! Niti en sam človek ne protestira proti temu. Toda če pri nas pokažemo samo par tankov, tedaj je celotno svetovno časopisje v ognju. Res je, mi v Nemčiji nečemo pacifizma, kajti nemški pacifizem je bil vedno izdajalec svojega naroda! Drugi narodi pač lahko kažejo svojo miroljubnost, ker se ta ne jemlje resno! Mi smo mlad narod, naše zedinjenje ne sega v stoletja, temveč samo v nekaj let. Mi zahtevamo za našo armado čast! Najprej je bila vojska Friderika Velikega, nato armada Moltkeja, nato armada Hindenburga in ta armada je Nemčijo ustvarila in Nemčijo obdržala! In tako naj ta armada odselej napreduje! In brani. Mi nečemo vojne, ker se zavedamo, da bi ista uničila celotno delo nacional-socializma. Vam, ki ste Jugoslovani, moram ob tej priliki omeniti, da je grdo spletkarjenje vseh tistih, ki pravijo, da hočemo mi zavzeti češkoslovaško in jugoslovansko ozemlje, ker nacional-socializem je proti vsakemu imperializmu! Seveda pa na noben način ne moremo opustiti misli, da smo prost narod in s tem, da hočemo vse, kar je naše...

Tako nekako govore vsi Nemci. Toda kaj mislijo Francozi k temu? Natančno premostrvanje notranjepolitičnega položaja Francije nas uči, da pač ne more nastati v do glednem času trajen sporazum med obema narodoma. In zato je oni optimizem glede prijateljstva, ki živi v širših krogih Nemčije, preuranjen, ker pač premalo poznajo strankarsko mišljenje Francozov. Gotovo je, da se je v francoski republiki izvršilo pomembno dejstvo, da so celo francoski nacionalisti iz strahu pred nemškim prijateljstvom pomagali pospešiti zvezo s Sovjetsko Rusijo. Med tem ko so marksisti pred letom 1932. hoteli zvezo z Nemčijo, jo danes seveda odklanjajo. V Nemčiji se tudi podcenjuje pomen »Ljudske fronte«. Upajo tudi, da se bo porajala prijateljska roka,

Za častno rešitev abesinske afere

Hoarov apel Italiji

London, 6. decembra n. V spodnji zbornici je imel včeraj zunanji minister sir Samuel Hoare velik govor o mednarodno-političnem položaju. Med drugim je dejal, da se je angleška vlada odločila za nove poskuse v svrhu sporazuma z nemško vlado glede omejitve v oboroževanju. Hoare je dejal, da bo angleška vlada v bodoče izkoristila vsako priliko za pogajanja o tem problemu. Angleška vlada smatra, da je sklenitev letalskega razorožitvenega pakta baš sedaj nujno potrebna.

Obširno se je dotaknil italijansko-abesinskega problema in pri tem naslovil prisrčen apel na Italijo za sporazum na osnovi novih predlogov.

Angleški zunanji minister je nadalje med drugim poudaril, da je japonska vlada na angleško vprašanje odgovorila, da je po njenem mnenju avtonomistični pokret v severni Kitajski povsem kitajsko notranjepolitično vprašanje in da sama nima namena vmešavati se v to stvar. Položaj, je dejal minister, je še zelo nejasen. Sedaj se vršijo diplomatski razgovori s kitajsko vlado. Verjetno je, da se bosta Kitajska in Jap. s sporazumom za kompromisno rešitev.

O egiptskem problemu je Hoare med drugim izjavil: Izkušnja so pokazala, da ustava iz leta 1923 za Egipt ni primerna. Angleško sodelovanje z Egiptom je šlo za tem, da bi poseben forum, v katerem bi bile zastopane vse egiptске stranke našel za Egipt primeren ustavni sistem. Poudaril je, da s kritiko sedanjega egiptске ustave ni hotel nastopiti proti egiptski ustavi sploh. Kakor prej je tudi sedaj angl. vlada pripravljena, da jih podpre in omogoči realizacijo.

Angleški zaupnik v Parizu

Pariz, 6. decembra r. V Parizu se mudi angleški državni podtajnik pri zunanjem ministru Vansittart. Kakor kaže, ostane v Franciji nekaj dni in ima nalogo pomagati pri pogajanjih med francoskimi in angleškimi strokovnjaki o novem načrtu za mirno likvidacijo italijansko-abesinskega spora. Vansittart ima nadalje nalogo pripraviti vse potrebno za Hoarov poset v Parizu in za pogajanja z nemško vlado v svrhu omejitve oboroževanja na kopnem in v zraku.

Kar se tiče likvidacije italijansko-abesinskega spora, zatrjujejo dobro informirani angleški krogi v Parizu, da bodo razgovori Hoara in Lavalja zelo največji uspeh, če so točne vesti, da so se strokovnjaki v glavnih točkah sporazumeli. Sploh vlada zadnje dni v diplomatskih krogih v Parizu precej optimistično razpoloženje. To razpoloženje je ojačilo še včerajšnji sestanek Hoara z italijanskim poslanikom v Londonu Grandijem. Do sporazuma bi po sedanjih dispozicijah lahko prišlo že pred mesecem januarjem. Dolej se bo vsekakor pokazal efekt sankcij, ki so bile uvedene proti Italiji, hkratu pa se bo lahko pomirilo tudi italijansko javno mnenje. Italijanska vlada bo imela dovolj časa, da pripravi preorientacijo italijanske javnosti.

Novi predlog je sprejemljiv

London, 6. decembra. Agencija Reuter poroča: Angleški uradni krogi zatrjujejo, da bo morda novi načrt za sporazum med Italijo in Abesinijo, ki določa neke zamenjave teritorijev obeh držav, sprejemljiv za obe strani in da ga bodo tako v Rimu kakor v Addis-Abebi smatrali kot častno rešitev, na katero bi lahko obe državi svobodno pristali. Načrt sta izdelala v Parizu kolonialna strokovnjaka Peterson in De Saint Cantin. Če bosta Hoare in Laval na sobotnem sestanku ta načrt sprejela kot primerno bazo za sporazum, se bodo nadaljevala diplomatska pogajanja z Mussolinijem, ki mu bodo načrt takoj predložili.

katera bi ponudila prijateljstvo Nemčiji. Tudi v slučaju bolj nacionalne vlade v Franciji bi bil izglede na končno sporazumljenje težko mogoče, ker pomeni sporazum z Nemčijo negativno delo tudi za desničarske politike. Celotno sovražnostjo proti Rusiji ne bi bilo mogoče vzpostaviti prijateljstva!

Sporazumljenje dveh narodov je igra zmožnosti in priložnosti. Najodločnejši nasprotniki Rusije odklanjajo tudi to, da bi se dala prosta roka Nemčiji na Vzhodu in da se obenem zagotovi varnost vzhodne francoske meje. Mnenja so namreč, da bi skrito dovoljenje Anschlusa ali pa povrni-

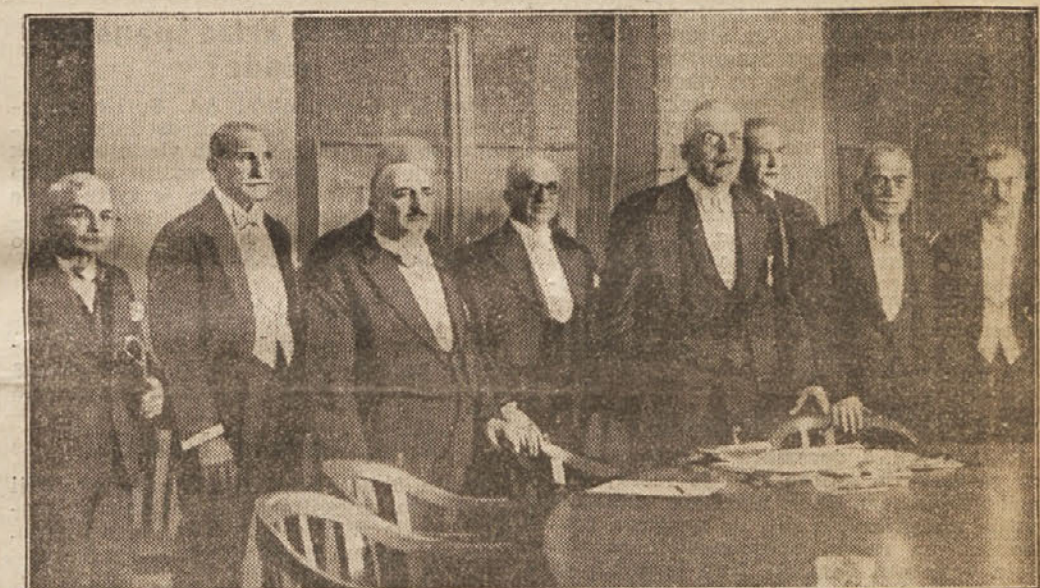
London, 6. decembra n. Konservativni listi zelo povoljno komentirajo govor angleškega zunanjega ministra. Zlasti pripisujejo velik pomen njegovemu apelu Italiji. »Times« pravi med drugim, da je treba priznati, da se morajo v interesu miru upoštevati nekatere upravičene zahteve Italije in popraviti krivice, ki jih je Abesinija prizadejala svojim sosedom. Opozicijski listi Hoarovega govora sicer posebej ne poveljujejo, vendar mu tudi ničesar ne očitajo.

Odmev v Parizu

Pariz, 6. decembra. Agencija Havas poroča: Današnji listi so prejeli poročila o snoč-

njem govoru angleškega zunanjega ministra sira Samuela Hoara šele pred zaključkom redakcijskega dela in ga zato še niso pospremili z nikakimi večjimi redakcijskimi komentarji. Kljub temu se lahko ugotovi, da je napravil Hoarov govor zelo povoljen vtis. Splošno smatrajo, da pomeni Hoarov ekspozicija zelo srečen uvod za bližnji sestanek v Parizu.

»Petit Parisien« pravi med drugim, da pričaja govor o modrem državniku, ki resno apelira na zdrav razum. Nesporno je, da bo ta govor prispeval k ublažitvi mednarodne napetosti. Le želeli bi bilo, da bi tudi Rim na ta govor odgovoril s slično gesto. V tem primeru bi bila Lavalova posredovalna akcija znatno olajšana.



Člani nove grške vlade. Od leve na desno so finančni minister Mancavinos, prosvetni minister Logotetis, državni tajnik v finančnem ministertvu Valaoritis, ministrski predsednik, vojni minister in začasni zunanji minister Demereis, minister za mornarico in začasni notranji minister Triatatlacos, minister za varnost Decazos in kmetijski minister Benakis

Položaj na bojiščih Večja aktivnost
italijanske armade

LONDON, 6. decembra. Agencija Reuter poroča, da se ofenziva Abesincev v Tigri še ni pričela. Nekateri novinarji se sprašujejo, ali bo do ofenzive sploh prišlo, ker so se, kakor pravijo poročila iz Asmare, Italijani na vsej fronti pripravili, da zdecimirajo in demoralizirajo abesinske kolone še preden bi sploh prodrla do fronte. Na makalskem in aduanskem letališču je v pripravljenosti večje število letal, ki bodo na prvo povelje napadla Abesince. — Ze včeraj so italijanska letala izvršila več napadov na abesinske postojanke in so imeli Abesinci precejšnje izgube. Hkratu so se dvignila lovška letala na izvidniške polete ter so skušala izslediti še druge abesinske kolone, ki zelo previdno prodirajo proti severu. V vsakem primeru glavni del abesinske vojske ta teden še ne bo prispel na fronto.

Iz Adigrata je agencija prejela vesti, da so Italijani z zadoščenjem prejeli napoved o bližnji abesinski ofenzivi in se nadejajo, da bo prišlo sedaj do odločilne bitke, ki so se je Abesinci vse doslej tako previdno izogibali.

Iz Addis-Abebe poročajo, da je tam izšlo uradno poročilo, po katerem je letalec Robinson med poletom severno Gondaria opazil italijanske oddelke, ki so ga začeli takoj ostro obstreljevati. Ker je imel od cesarja ukaz, da se ne sme spustiti v borbo, se je takoj umaknil. Italijanski letalci so ga skušali zasledovati, toda zaman. Abesinsko poročilo pravi nadalje, da so druga italijanska letala napadla nekaj abesin-

skih vasi blizu severne fronte in povzročila precejšnjo materialno škodo.

Havas poroča...

ADDIS-ABEBA, 6. decembra. Poročevalec agencije Havas je prejel informacije o napadu, ki so ga italijanska letala izvršila včeraj na sektorju severno Gondaria na neko abesinsko letalo. Abesinski letalec se je umaknil. Druga italijanska letala so bombardirala taborišča vojske rasa Emeruna ob reki Takazi. Ubityh je bilo šest Abesincev. Brzkone ima nova akcija italijanskega letalstva nalogo pripraviti nadaljnje ofenzivne operacije italijanske vojske proti Abesincev.

V Addis-Abebo so prispeli tudi vesti o bombardiranju Džidžige, ki pa doslej še niso bile potrjene.

Končno so sporočili iz Desija, da je abesinski cesar odpoval neznano kam.

Zalaganje Abesincev z
orožjem

PARIZ, 6. decembra r. »Petit Parisien« je objavil vest svojega posebnega poročevalca iz Asmare, ki pravi, da je neko tuje podjetje že dobavilo Abesiniji 7.500 belgijskih brzostrelnih pušk, z municijo in 600 strojnica. Neko drugo podjetje je sklenilo z abesinsko vlado pogodbo o dobavi 200.000 pušk kalibra 792 mm, tisoč revolverjev, 400 strojnica, 200 metalcev min in 500.000 topovskih nabojev in granat raznih kalibrov. Poročevalec trdi dalje, da razpolaga abesinska vojska s 30 lažnimi strojnimi tipa Maxim, 500 težkimi strojnimi, 50.000 Mauserjevimi puškami, 100.000 brzostrelnimi puškami, 15 milijoni patron, 2.800 strojnimi Vickersovega tipa in 300 strojnimi Lewisovega tipa.

Vremenska napoved

Napoved za danes: Spremenljivo vreme. Pooblačenje po vsej državi. Od časa do časa dež ali sneg. Sonce vzhaja ob 7.20, zaide ob 15.57 uri.

Boj dveh front v Franciji

Vlada ratuna z večino

PARIZ, 6. decembra. Poslanska zbornica je večer ob 16 nadaljevala svojo razpravo o interpelacijah zaradi delovanja desničarskih borbinih organizacij. Od članov vlade so prisostvovali seji ministri Paganon, Catalla, Piétri, Frossard, Herriot, Flandin in drugi.

Narodni poslanec Detanger je v svojem govoru utemeljeval interpelacijo, ki jo je vložil kot odgovor na levičarske interpelacije in v kateri vprašuje vlado, ali misli izdati kakšne odredbe proti revolucionarnemu delovanju združene socialistično-komunistične fronte. Detanger je naštel celo vrsto tragičnih primerov, ki so jih povzročili v poslednjih letih komunisti s svojimi napadi. Omenil je posebno premeteno pripravljeno komunistični napad na patriotsko mladino, ki se je izvršil leta 1925. v Parizu. Takrat so bile ubite štiri osebe, 56 ljudi pa ranjenih. Detangerja so komunisti in socialisti čestokrat prekinili z uglasujočim hrupom. Ves čas

njegovega govora je bila vsa zbornica zelo nervozna.

Danes ima pastir odločitev o nadaljnji usodi Lavalove vlade. Politični krogi pričakujejo potek današnje seje z izrednim zanimanjem. Vse kaže, da se v radikalno socialističnem poslanstvu klubi, ki se danes ponovno sestane, ne bo mogel doseči primeren sporazum. Že o priliki finančne debate se je 19 radikalnih socialistov vzdržalo glasovanja. Verjetno je, da se bo to število danes najmanj podvojilo. Po mnenju poučenih krogov bo okrog 40 radikalnih socialistov glasovalo za vlado, 70 do 80 pa proti njej. Tudi klubi v centru in na desnici so se že odločili o svojem stališču napram vladi. Njihovo stališče je zelo zmerno in vse kaže, da se od njihovih poslancev mnogi ne bodo vzdržali glasovanja, razen če ne pride do nepredvidenih incidentov. Potemtakem je pričakovati, da bo vlada dobila okrog 40 do 50 glasov večine.

Dogodki na Daljnem Vzhodu

Peking, 6. decembra. a. General Sungčeu-juang, poveljnik kitajskih vojaških garnizij v Pekingu in Tientsinu, je podal ostavko. Pred palačo predsednika upravne komisije za severno Kitajsko Hojingcina so se vršile večer velike demonstracije proti centralni vladi. Guverner pokrajine Hopej je Hojingcinu izročil spomenico avtonomističnih združenj.

Med tem so se razširile vesti, da so avtonomisti izročili nankingski vladi ultimatum. Po japonskih informacijah pa ta vest ni resnična, pač pa postaja avtonomistični pokret bolj vedno jaci.

Opomin Japonski

Berlin, 6. decembra. DNB poroča iz Tokia: V izjavah britanskega zunanjega ministra sira Samuela Hoara in ameriškega zunanjega ministra Hulla o Daljnem Vzhodu vidijo tu nekaj obziren in vljuden opomin Japonski. V japonskem zunanjem ministrstvu izjavljajo, da japonska vlada misli, da dogovor med devetimi pomorskimi državami in drugi mednarodni dogovori o Daljnem vzhodu nič več ne ustrezajo današnjemu dejanskemu položaju. Glede dogodkov na severnem Kitajskem izjavljajo tu, da so to čisto notranje kitajske zadeve in da ne more biti niti govora o tem, da bi se Japonska vmešavala v te stvari. Glede vesti o gibanju japonskih čet na severnem Kitajskem izjavljajo v Tokiju, da so te vesti neresnične in tendenčne in da skrbi Japonska na Kitajskem samo za ohranitev reda v nevtralnem pasu.

USA in Kitajska

Washington, 6. decembra. g. Državni tajnik za zunanje zadeve Hull je večerj sporočil novinarjem, da je ameriška vlada obvestila vse prizadete sile, da ne gleda ravnodušno na razvoj avtonomističnega pokreta v severni Kitajski. Hull je dejal, da mora opozoriti vse prizadete narode na to, da je treba za vsako ceno spoštovati obstoječe pogodbe. Hull v svoji izjavi Japonske ni izrecno omenil, dasi so se vse pripombe po splošni sodbi nanašale nanjo. Tako je bilo opaženo, da gre na račun Ja-

ponske zlasti poudarek o odgovornosti zaradi prekršitve pakta devetih sil, ki garantirajo kitajsko integriteto in suverenost. Hull je nadalje naglasil, da neobičajni razvoj dogodkov v Kitajski zelo zanima ne le vlado, nego tudi ameriški narod. Amerika ima na Kitajskem mnogo interesov, ki si jih mora za vsako ceno očuvati. Spoštovanje obveznosti, ki jih je prevzelo devet prizadetih sil, je osnovno načelo ameriške politike glede odnošajev napram Kitajski.

V. Papan sprejema

Dunaj, 6. decembra. AA. Nemški poslanik na Dunaju v. Papan je priredil snoči sprejem, na katerega so povabili okrog 300 oseb. Med uglednimi udeleženci sprejema so bili tudi zvezni predsednik Miklas s soprogo, zunanji minister Berger-Waldenege, minister Buresch in celokupni diplomatski zbor.

Pred novo krizo španske vlade?

Madrid, 6. decembra. AA. Spričo nepopolnosti ministrskega predsednika Chapapriete glede zahtev neklih vladnih strank po novih proračunskih kreditih smatrajo tukajšnji politični krogi, da je kriza vlade neizbežna. Listi napovedujejo, da bodo kor-tezi prihodnji teden o priliki razprave o proračunu prisilili vlado k ostavki.

Poplave v Franciji

Bordeaux, 6. decembra. AA. Poplava Garonne postaja čedalje večja. Boje se, da ne bi dosegla enakega obsega kakor leta 1929.

Eksplodizija v Nemčiji

Berlin, 6. decembra. AA. V neki tukajšnji tovarni za umetni ogenj je nastala eksplozija. Večje število delavcev je ranjenih. Trije so ranjeni hudo. Škoda je ogromna.

Konferenca baltskih držav

Riga, 6. decembra. AA. Včeraj se je pričela tretja konferenca zunanjih ministrov baltskih držav. Na konferenci sodelujejo zunanji ministri Litve, Letonske in Estonske.

Seja ministrskega sveta

BEOGRAD, 6. dec. b. Ministrski svet je imel danes pod predsedništvom dr. Milana Stojadinovića, predsednika kraljevske vlade sejo, ki se je vršila od 17 do 18, na kateri so se reševala tekoča resorna vprašanja. Izmed ostalih vprašanj je bilo rešeno:

1. Da na svečanosti odkritja spominskega svetilnika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. v Splitu zastopa kraljevska vlada namestnik ministra za soc. in nar. zdravje dr. Mirko Komnenović.

2. Da se izda uredba na predlog ministra za

pravosodje in ministra za trgovino in industrijo, ki bo predvidevala prekinitev zastarelosti zemljirodnih menic.

3. Da se izda uredba na predlog ministra za trgovino in industrijo, da se postavijo karteli in slične ustanove pod državno kontrolo.

4. Da se izda uredba na predlog ministra financ o olajšavah hotelski industriji v namenu, da se podpre turizem.

5. Da podvzame minister za pošto in telegraf potrebne mere za modernizacijo izpopolnitve telefonske službe v državi.

Beogradu najkasneje v sredo do 21. ure na pošti Beograd 1, na pošti Beograd 2 isti dan do 22. ure, v Ljubljani v torek do 21. ure in v Zagrebu do srede do 12. ure.

Drobne beograjske vesti

V podjetju, ki izdaja beograjski dnevnik »Pravda«, je nenadoma izbruhnilo mezdno gibanje in je delavstvo prešlo v stavko. Zaradi tega je izšla večerna »Pravda« v zmanjšanem obsegu. — Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem se je danes pričel proces proti bivšemu upravnomu svetu Gostilničarske banke, ki mu je načeloval dr. Milan Simić. Upravni svet je obtožen, da je izvršil niz malverzacij na škodo banke, ki so jo upravljal. — Mlinska industrija pripravlja zakonski načrt o mlinskem delu, ki naj bi definitivno uredil aktualna vprašanja mlinske industrije, zlasti pa način proizvodnje moke.

Sprejeta ostavka dr. Čingrije

BEOGRAD, 6. decembra AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog finančnega ministra ter na osnovi čl. 43. zakona o Narodni banki kraljevine Jugoslavije je odrejeno, da se ostavka dr. Melka Čingrije, prvega viceguvernerja Narodne banke, na njegovo mesto vzame na znanje.

Beograd, 6. decembra. AA. Po poročilu Narodne banke z dne 6. decembra je po nemškem kliringu izplačana poslednja aviza št. 8968, po italijanskem pa št. 75.895.

članstvu JUU!

V zadnjem času prejema učiteljstvo privatne pismene nasvete, naj prosi za premostitev na določeno službeno mesto. Opozorjamo članstvo, naj tem pozivom ne ustreza in naj smatra, kot da jih ni prejelo. — JUU, sekcija za Dravsko banovino.

Osebnosti

Beograd, 6. decembra. b. Upokojen je referent Centralnega Presburoja 6. polož. skup. dr. Lenart Leopold. Postavljena je za šefa socialno medicinskega oddelka Higijenskega zavoda v Ljubljani v 5. polož. skup. dr. Amalija Simec, za primarija državnega zdravilišča v Topolšnici v 6. položajni skupini je postavljena dr. Kučera Marija. Napredovali so v območju ministrstva za promet uradniški pripravnik Trzinar Janez. Premeščen je Knafelec Valter iz postaje Ljubljana gl. kolodvor na postajo

Nov načrt zakona za zaščito industrijske svojine

Beograd, 6. decembra. AA. Po nalogu ministra za trgovino in industrijo dr. Milana Vrbanića je uprava za zaščito industrijske lastnine začela izdelovati načrt o izpremembah zakona o zaščiti industrijske lastnine z dne 17. februarja 1922. Od prizade-tih krogov (trgovskih, industrijskih in inženjerskih zbornic, združenja arhitektov in odvetniških zbornic) je ministrstvo dobilo pripombe in misli k izpremembi zakona o zaščiti industrijske lastnine. Načrt zakona o izpremembah izdelujejo v redakciji predsednika uprave za zaščito industrijske svojine dr. Janka Šumana.

Kakor doznavamo, imajo nameravane izpremembe pred očmi n. pr. zaščito izumov in predmetov, ki spadajo izključno pod državni monopol, kar je bilo doslej izključeno. Sprejete bodo tudi izpremembe za zaščito vzorcev in modelov. Doslej so bili posebej zaščiteni vzorci, ki predstavljajo samo zunanost glede površine, in modeli, ki predstavljajo eno samo telo. Te razlike v načrtu ni več in se bo vsak industrijski predmet mogel zaščititi kot vzorec, če ima značilno zunanjo obliko. Za olajšanje prijave takih vzorcev se bodo uvedli takolime-novani skupni vzorci, tako da bodo intere-senti mogli z enim samim aktom prijaviti po nižnji ceni do 50 vzorcev.

Načrt ima na umu tudi družbe patentnih inženjerjev in patentnih odvetnikov, ki napravijo predpisane izpite.

V Franciji bodo razorožene vse lige

Pariz, 6. decembra. AA. V parlamentarnih krogih govore o možnosti razpada levičarske narodne fronte. Delegacije levičarskih strank so se sestale, da se dogovore glede skupnega predloga za prehod na dnevni red. Ta predlog ne bi izrekel neposredno zaupnico vladi, zahteval bi le, da se razpuste vse lige in bi vzel na znanje izjave Ibarnegaraya, Bluma in Torresa o razpustu lig.

Pariz, 6. decembra. AA. Na koncu svojega govora je poslanec Ibarnegaray predlagal, naj se v korist notranjega miru razpuste in razorože vse lige.

Za njim je povzel besedo voditelj socialistov Blum. Izjavil je, da so socialisti pripravljeni razpustiti svoje oborožene oddelke, nato se je pa obrnil k Ibarnegarayu z vprašanjem: Ali boste tudi vi razgnali svoje oborožene oddelke?

Ibarnegaray je odgovoril: Mi bomo enako storili.

V imenu komunistov se je poslanec Torres pridružil Blumovi izjavi.

V parlamentu je nastalo razburjenje in sredi splošnega pritrdjevanja je predsednik vlade Laval povzel besedo in izjavil, da z zadovoljstvom vzame na znanje te izjave gg. Ibarnegaraya, Bluma in Torresa o razorožitvi.

Mnogo poslancev je nato zahtevalo, da se debata o ligah zaključi. Parlament je ta predlog soglasno sprejel.

Danes popoldne so se vlada in nekatere skupine sporazumele glede besedila, s ka-

Ljubljana gorenjski kolodvor, Kepec Alojzij iz postaje Ljubljana gorenjski kolodvor v železniško direkcijo v Ljubljani, nadzornik telegrafa v Pragerskem Zupanc Peter je prestavljen v Ljutomer, Klopčar Izidor pa iz Slovenske Bistrice v Radohovo vas. Prestavljen je podgozdar g. Jelinčič Leopold iz Skofje Loke v Bohinjsko Bistrico.

Uspeh harmonikarčkov ge. Ravnik

Praga, 6. decembra AA. ČKT poroča: Zbor malih mariborskih harmonikarjev je priredil koncert v največji praški koncertni dvorani pod pokroviteljstvom jugoslovanskega poslanika Protiča in češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša. Mladi umetniki so želi velik uspeh. Nabito polna dvorana, v kateri je bilo 3000 praških otrok, je priredila mariborskim harmonikarjem spontane in navdušene ovacije.

Izpremembe bodo uredile tudi postopek v primerih kršitve zaščitnega prava industrijske lastnine in odredile ukrepe za varovanje. Nameravana je tudi določba o tako imenovanih prejediciranih vprašanjih, ki pogosto nastopajo v sodnem postopku. Letne takse se v glavnem ne bodo izpremenile, čeprav so pri nas mnogo nižje kakor v sosednjih državah.

Pri tej priliki se opozarjajo prizadete osebe, ki žele v svrhu zakonske zaštite prijaviti svoje izume ali vzorce, modele in žige, da lahko dobe pri upravi za zaščito industrijske svojine (Beograd, ministrstvo za trgovino in industrijo) podrobna navodila, ki so obvezna za vsakega prijavnika.

Prošnje za prijavo se taksirajo s 120 Din v takšnih znakmah. Patentna taksa znaša za prvo leto 100 Din, za drugo 120 Din, za tretje 140 Din, za četrto 180 Din, za peto 240 Din, za šesto 320 Din, za sedmo 400 Din, za osmo 480 Din, za deveto 560 Din, za deseto 720 Din, za enajsto 880 Din, za dvanaajsto 1040 Din, za trinaajsto 1200 Din, za štirinaajsto 1300 Din, za petinaajsto 1520 Din.

To so takse za izume, med tem ko znaša letna taksa za zaščito vzorcev, modelov in žigov 50 Din na leto.

Zaščito vzorcev in modelov je moči zahtevati največ za deset let, zaščito za žige pa za neomejen čas.

terim se preide na dnevni red. To besedilo bo izraz malone enodušne želje francoskega parlamenta.

Pariz, 6. decembra AA. Po prekinitvi seje poslanske zbornice so se sestali zastopniki levičarskih skupin. Komunisti so pripravili razpustiti lastno organizacijo, o kateri pravijo, da je samo samoobrambena značaja, pod pogojem, da se obenem razpuste tudi desničarske bojne organizacije. Obenem naj bi se podčrtala jasna razlika med njihovimi in desničarskimi organizacijami. Zastopnik neosocialistov je izjavil, da je treba preprečiti vtis, kakor da se poslanska zbornica pogaja z izvenparlamentarnimi organizacijami, kakršne so »ognjeni križi«.

Poslanec Delbos je v imenu radikalno socialističnega kluba izjavil, da ustreza kompromis, ki je bil dosežen v obojnih političnih organizacijah na dopoldanski seji, po njegovem mnenju razpoloženju ljudstva. Zastopnik neosocialistov je zatem predlagal, naj poslanska zbornica sprejme takojšen prehod na dnevni red, obenem pa naj upošteva tale načela:

1) primerno kazni za vse, ki bodo nosili orožje brez dovoljenja in 2) razpust vseh organizacij vojaške narave.

Nato so izbrali ožji petelanski odbor z nalogo, da sestavi končno besedilo resolucije, ki ga bodo predložili poslanski zbornici v imenu celokupne leve. Resolucijo bodo potrdili zastopniki levičarskih strank na prihodnjem sestanku, ki bo med odmorom po prihodnji prekinitvi seje.

Prestolonaslednikova palača zrušena

Adis Abeba, 6. decembra AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Bombe italijanskih letal so zadele prestolonaslednikovo palačo in zanetile požar. Zadele so tudi bolnišnico ameriškega Rdečega križa in napravile veliko škodo.

Nič več božičnega drevesca

Rim, 6. decembra AA. Tajništvo fašistične stranke je sklenilo ukiniti božično jelko, češ da je ta božični običaj neitalijanski.

Kmalu bi bil ranjen sam cesar

Adis Abeba, 6. decembra AA. Med današnjim letalskim napadom na Desije bi bil kmalu ranjen sam cesar Haile Selasi.

Zopet večina Lavalove vlade

PARIZ, 6. decembra. Na nocošnjem zasedanju parlamenta je dobila Lavalova vlada večino. Glasovalo je zanj 351, proti pa 217, torej je dosegla večino 134 glasov. Vlada je dobila večino pri predlogu o prehodu na dnevni red. Seja se bo nadaljevala nocoj ob 21 v razpravo pridejo trije zakonski predlogi, ki se nanašajo na lige in na nošenje orožja.

Zadnje vesti

Abesinski cesar na bojišču

ADDIS-ABEBA, 6. decembra. AA. Havasov poseben dopisnik poroča: Takoj po obsestjevanju Desije je abesinski cesar obhobil vse kraje, ki so jih zadele italijanske bombe. Tako je cesar Haile Selasi obiskal tudi ameriško bolnišnico, kjer leži tudi belgijski poročnik Leffre-pont, ki ga je takisto laže ranila italijanska bomba. Doznava se, da so eno izmed italijanskih letal, ki so sodelovala pri obsestjevanju, na povratku sestrelile abesinske strojnice. — Abesinski cesar, ki se zdaj mudi v Desiju, bo te dni obiskal rasa Kaso, rasa Sejuma in rasa Mulugeto in bo z njimi konferiral o taktiki, ki naj jo zavzame vojska v najkrajšem času.

Komunike št. 64

RIM, 6. decembra. AA. Agencija Stefani priobčuje tale komunike št. 64:

Maršal Badoglio poroča, da je na vsej eritrejski fronti prišlo do živahnih bojev med italijanskimi patruljami in sovražnimi skupinami. Abesinske čete so povsod doživele poraz in so morale zapustiti svoje postojanke. Padlo je 24 sovražnikov, na naši strani imamo pa tri mrtve. Letalstvo vrši izvide. Naša letala so obsestjevala abesinske čete med Gondaro in Dabato.

Nemški propaganda

(Od našega posebnega dopisnika iz Nemčije)

Nemčija je danes brez dvoma velesila, katero mora upoštevati ves svet! Uveljavlja splošne vojaške obveznosti, jeklena disciplina njenih SS in SA oddelkov, ki tvorijo danes državo v državi, tega ne sme nihče podcenjevati.

A na nekaj pač moramo povzdigniti svoj glas tudi mi, namreč na ogromno propagando, ki jo vrši Nemčija za takozvano »nemštvo« v inozemstvu. Tudi tu ne odrekamo pravice nemškemu narodu, da bi se briga za svoje ljudi, ki žive izven okvira matične države. To je celo dolžnost vsakega naroda in te dolžnosti se mi prav gotovo premo zavedamo! Toda odločno moramo protestirati proti imperialističnim težnjam Nemčije, da bi zasedla vse ozemlje, kjer so morda nekdanji po zaslugi predvojnih prilik bivali Nemci, ali pa celo po zahtevi, da bi se priključilo k Avstriji in s tem sčasoma k Nemčiji ozemlje, kjer sploh nikoli Nemcev ni bilo. Tu se mora nehati naše prijateljstvo, ker nam to narakuje naša nacionalna dolžnost in tu moramo biti tudi v vsem na jasnem.

Odkar je Nemčija svobodnejše zadihala, odkar je dobila Posarje in s tem prav za prav vse ozemlje, ki si ga je želela na zapadu, od tedaj gre v glavnem njena propaganda proti Avstriji, k priključitvi tega ozemlja k Nemčiji in s tem onih pokrajin, kjer bivajo Nemci. »Drang nach Osten«, to je bojno geslo, ki se ga poslužuje nemška propaganda. In v svoji naivnosti gre ta val tako daleč, da mislijo Nemci, da bo šlo vse to, kar pridigajo, prav tako lahko kot je šlo pri posarskem plebiscitu.

Pred mano stojita dva velika zemljevida Evrope, ki nazorno kažeta po njihovi teoriji, kje povsod bivajo Nemci. Kot strnjena celota nemštva je na enem zemljevidu narisano ozemlje doli do Maribora in še čez do Zidanega mosta. Kočevski otok je označen tako kot bi bila cela Dolenjska nemška. Rdeče lise, kot znamenje nemštva, vidiš celo od Opatije do Reke in v okolici Trsta, dalje v Ljubljani, Radovljici in Kranju. Da je Banat označen kot nemško ozemlje, je samo ob sebi razumljivo!

Če pa pogledamo drugi zemljevid druge založbe, ki je izšel skoro ob istem času, vidimo, da so v zahtevah precej popustljivi. Tudi statistični podatki se pri obeh križajo, ko pravi eden, da je v Jugoslaviji 750.000, drugi pa 700.000 Nemcev. Seveda nima ne eden ne drugi prav! Tu se pač ona znana nemška doslednost ne izvaja tako kot bi človek mislil.

Ti veliki zemljevidi so nalepljeni po javnih in državnih uradih. V Monakovem v »Feldherrenhalle« stoji veliki železni venci, vsak ovit z zastavo izgubljene nemške dežele. Med številnimi venci je obesjen tudi venci Južni Tirolski in Južni Štajerski.

U pa tam opazi pozive na nemški narod, v katerih je napisano, naj se državljani zavedajo, da v 15 državah Evrope živi kompaktno naseljenih kot nekak obroč na milijone in milijone Nemcev.

V roke sem tudi dobil najnovejši zvezek »Hochschulblatt — Grenzland Sachsen«, kjer neki dr. Hans Steinacher iz Berlina opisuje boje za oblast Koroške. Dolgi članek, ki je okrašen s slikami Celovca, Beljaka, Vrbskega jezera in idile ob Dravi, je poln demagoških fraz, kjer napada in opisuje zadržanje srbske vojske na Koroškem, našo propagando pri plebiscitu, delo pok. generala Majstra itd. V tem članku pa je napravljen v nekaterih ozirih imenovan pisec večjo uslugo nam nego sebi. Sam priznava tudi, da je bilo ob plebiscitu v conii A nad 70% Slovencev ali kot on piše »slovenskega jezika obvladajočih ljudi«.

Članek je vreden, da ga prečita vsakdo, ki je le malo poučen o razmerah na Koroškem, ker bo v njem videl gorostasne laži in protislovja.

Na nemških univerzah se vrše v okviru posebnih tečajev predavanja o nemštvu v inozemstvu. Zimski semester predava na primer na monakovski univerzi prof. dr. Valjavec (ime je čisto naše) o nemštvu v južnovzhodni Evropi. Predavanje je zelo dobro obiskano. O čem in kako govori imenovani gospod pač ni treba posebej podarjati.

Kot v Avstriji obstoja tudi v Nemčiji društvo »Südmarka«, ki ima največ pripadnikov med mladino. To društvo ima namen, da poleg propagande doma pošlje vsako leto v ogrožene nemške kraje svoje člane, kjer s pesmijo in govorom vzbujajo čut za asimilirajočega se Nemca.

Poleg »Südmarka« pa obstoja v Nemčiji akademske korporacije. To so neke posebne dijaške bratovščine, ki imajo namen, da med svojim članstvom razvijajo disciplino, družabnost in ljubezen do domovine. Vsaka korporacija ima pa poleg tega tudi določen delokrog glede nemške propagande v inozemstvu. Obstoja n. pr. korporacija, ki ima nalogo, da vsake počitnice pošlje določeno število članstva v Kočevje, kjer razvija tam s knjigami in drugimi pripomočki propagando za nemštvo!

Obiščite Štajersko, obiščite Kočevje, to so dnevne parole akademskih korporacij in društev...

To so glavni obrisi nemškega imperializma z ozirom na naše kraje. Koliko knjig in brošur na izide mimo tega, o tem bi se dalo še veliko pisati.

Čakamo pa, da bo enkrat za vselej ta propaganda prepovedana in omejena na ono ozemlje, ki je v resnici nemško. Nemčija se bo morala enkrat svedočno izjaviti, da spoštuje nacionalno svobodo narodov, pripoznati bo morala obstoječi red in le na tej podlagi iskati naše prijateljstvo. Vse

Temeljito razglabljanje

Kdo bi se drznil trditi, da Candide nima prav?

Že Voltairjev Candide je sprevidel, da je vse lepo urejeno na najpopolnejšem vseh svetov in od njegovih časov do danes se je ta svet razvijal naprej, čeprav v spirali, tako da danes prav gotovo ne moremo priti do zmotnega spoznanja, da živimo v blazni dobi nesmiselnega življenja.

Le površno motrenje pojavov zunanjega življenja nas lahko zapelje v usodno zmotu, da nekje ni vse v redu in da bi kazalo osnove življenja v temeljih izpremeniti. Če pa se le malo poglobimo v obdajajoče in vsiljujoče se nam probleme, vidimo, da je vprav v zadnjem času zavel v urejanju naših kulturnih, socialnih, končno samih človeških prilik, svez veter, ki bo prav kmalu razpršil nezaupljivega demona skepe, ki se je pod vplivom kvarno širokogrudne vzgoje morda v nas razvil. Čas je, da prestanemo kritično in sovražno sprejemati dobrote, ki nam jih naklada daljnovidna, k visokim ciljem stremeca modrost in preudarnost. Če njenih metod ne razumemo precej, se moramo v vsej skromnosti tako vanje vživeti, da bomo spoznali, da se godi vse le v narodovo dobro. Ta narod je v svoji strukturi kaj različen in razčlenjen, zato pa se premodra in vsestranska usoda objektivno pobriga za vse njegove plasti in njihove težnje, tako da moramo reči, da je vsem pravična. Pota njena so sicer zapletena, vendar vodijo k dobremu, vsaj za nekatere. Zavedati pa se moramo tega vsi, ker bomo potem laže in brez mrmranja lahko v pametnem motrenju spremljali kompleks perečih vprašanj, ki se rešujejo.

Temelj jim je socialna pravičnost. Beseda, ki smo jo že tolikrat slišali, še vedno ni izgubila svoje aktualnosti, nemara da se ji sčasoma še zveča. Veseli smo je bili, ko smo jo pred par dnevi zasledili v nekem našem dnevniku, saj nam je nov, jasn dokaz, da modrost, ki bdi nad nami, ne miruje ter da modro naša pota vodi.

Septembrski in oktobrski odloki za izboljšanje našega narodnega gospodarstva, ki so v prvem trenutku izzvali nepravilno mrmranje nepoučenih množic, predstavljajo v običajni izboljšani redakciji dokončno socialno rešitev težavnega problema. Ni ga sedaj več med nami kratkovidneža, ki ne bi spoznal in občutil njih smotnosti. Odloki iz prve redakcije so se zdeli nesocialni in tudi neracionalni, ker so zadeli na videz družino, temelj in osnovno celico države ter posebno varovanko vseh religij, v njihovi končni redakciji pa je po temeljitih korekturah celo vsak tak videz izključen.

Uradništvo se je pomirilo in se v polni zavesti svojega poslanstva spet z veseljem poglablja v svoje delo. Družine, zlasti družine s številnimi otroki, so si oddahnile od preteče

nevarnosti zmanjšanih dohodkov. Očetje številnih družin gledajo vedro v bodočnost, ker so preverjeni, da bodo tem uredbam sledile druge, ki jim bodo olajšale že itak olajšano dolžnost vzgoje: odprava šolnine, šolske stipendije, brezplačna učila in knjige ter končno zagotovitev zaposlenosti njihovih otrok.

Zene ne zavzemajo istega mesta kot otroci, kar je razumljivo ob dejstvu, da imajo itak v mnogih slučajih svoje službe, ki so primerne plačane, in ob nadaljnjem dejstvu, da jih preveča najgloblje zadoščenje, ker so mogle postati žene in matere in rodile otroke v zakonitem roku.

Če zvečemo s tem rešenim problemom še drug sodobni problem — problem takozvane indikacije iz socialnih razlogov, kotem se nam mora zdeti tozadevni predlog neka fanatične delavske feministke — aboten. Uradništvo se gotovo ne more pridružiti takim zahtevam. Prav tako lahko trdimo, da mu je vsaj uradništvo do nadaljne odredbe zasigurano, da bo dobilo kljub pocenitvi vseh življenjskih potrebščin draginske doklade za svoje otroke in sicer tem več, čim več bo otrok, pa še kakšnega kovača povrh.

Ko smo tako osvetlili dva socialna problema, ki nam burijo dušo, ne moremo kaj, da se ne bi s tihih zadovoljstvom ustavili pri tretjem problemu, pri kulturnem problemu, ki ga predstavljajo naša gledališča posebno z ozirom na grozečo jim boljše vizacijo. Opažali smo zadnja leta nekatere pogubne tendence, ki so jih uveljavljali nekateri nihilistično razpoloženi faktorji in z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da smo tudi na tem polju prešli z mrtve točke. Naše gledališče naj ne bo nikakšno »Tuje dete«, v njem moramo in hočemo igrati prav iz globine svoje slovenske duševnosti in kazati svoje slovenske lastnosti in prikazovati »Hlapce« in pristno nepokvarjeno šentflorijansko pohujšanje. Tega si ne damo vzeti in veselimo smo, da je tudi v to temo končno prisvetil žarek nade.

Ob upravičenem očitku, da nekateri naši pevci ne obvladajo slovenskih vlog, ampak jih pejejo v hrvaščini, moramo odbiti absurden zagovor iz njihovih vrst, češ da se v kinu govori 100% v tujem jeziku. Kino ni žarišče narodove kulture, čeprav se včasih tako zdi in ni mu glavna beseda, temveč ideja, ki je mednarodna in vsaj po nekaterih naših kinih neoporečna in priporočljiva. Gledati in paziti pa moramo, da se v iskanju prave ideje za tečemo v pravo tvornico sanj.

Po tem našem razglabljanju mislim, da ni nikogar med nami, ki bi se drznil trditi, da Candide nima prav. Kaj ne, da ne?

M. J.

Na smrt obsojeni Repec pomiloščen

Celje, 6. decembra.

Od vešal — na dosmrtno ječo je znižana kazen Repecu Adamu, doma iz okolice Slivnice pri Celju, ki je kot znano, pred meseci naročil umoriti svojo 70letno mater Pauleniku Ivanu. Stal sedmorice v Zagrebu mu je sedaj določil dosmrtno ječo. Repec je bil obsojen na smrt na vešalih in je bil s tem pomiloščen.

15-letna »specialistka« za kolesa

Maribor, 6. decembra.

Danes je policija zasačila 15letno Jožico B. prav ko je hotela izpred neke gostilne smukniti žensko kolo. Pri zaslišanju je mlada tatica priznala, da je doslej ukradla že troje koles. Izdala pa je tudi svoja pajdaša Alojza B. in Jožefa R., ki sta se preživljala samo s tatvinami koles. Pri preiskavi je policija na domu našla večjo množino sestavnih delov ukradenih koles.

Sestradan in zanemarjen begunec aretiran v skrivališču

Maribo, 6. decembra.

Pred dvema letoma je bil obsojen delavec Blaž Kamenšek iz Hotinje vasi na 16 mesecev zapora, ker je izvršil več tatvin in napadov.

Mož je presedel kazen v mariborskih zaporih, kmalu pa si je zaželel svobode in je na pretkan način pobegnil. Nekaj časa se je potikal po Avstriji, nato pa se je neopazeno vrnil v Hotinjo vas, kjer so ga orožniki šele sedaj izsledili. Kamenšek je ves ta čas živel samotarsko življenje v majhni sobici v takozvanem »Dravskem dvoru« pri Hotinji vasi. Nikoli ni šel med ljudi, hrano pa mu je nosila njegova žena, ki je edina vedela za skrivališče. Ko so orožniki doznali za begunčev skrivališče, so moža aretirali. Kamenšek je bil v obupnem stanju. Ves sestradan, zanemarjen ter z dolgimi sivimi lasmi in brado, je moral slediti orožnikom nazaj za zamrežena okna.

Zborovanje ptujskih obrtnikov

Ptuj, 6. dec.

Z veliko gospodarsko razstavo v letošnji jeseni so vse panoge pokazale velik napredek v svojih pridelkih in izdelkih ter je vsak, kdor je imel priliko si pobližje ogledati razkazane

drugo so le poizkusi, ki ne bodo uspeli kot niso in ne morejo uspeli z drugimi državami, ki jih loči z nami ista meja med prijateljstvom in sovraštvom.

predmete, moral priznati, da mesto in srez Ptuj nikakor nečeta zaostajati za drugimi gospodarskimi središči. Voljo do ustvarjanja nam daje živa vera v boljše bodočnost, ker tudi naše kupujejo običnost v polni meri upoštevajo, ko z nakupom izdelkov in pridelkov podpira domačega kmeta, trgovca in obrtnika. V tem programu letošnjih prireditev se vrši tudi v nedeljo dne 8. decembra t. l. ob 9. uri v zgornji dvorani Narodnega doma veliko manifestacijsko zborovanje obrtnišva, h kateremu so vsi sloji brez razlike stanu najvljudneje vabljeni.

Kamnik svojemu kapelniku Janu Ulmanu ob 50 letnici

V krogu svojih številnih prijateljev praznuje danes v soboto 7. decembra priljubljeni delovodja kamniške občine g. Jan Ulman svojo 50 letnico.

Jubilant se je rodil 8. novembra 1885. leta na Češkem. Že leta 1900 je stopil k vojaški godbi v Zagrebu, kjer je bil kapelnik naš veliki umetnik Andrija Mitrovič. Po izstopitvi iz vojaške godbe se je udeleževal pri Mestni godbi v Novi Gradiški, potem v Banjaluki v orkestru uradniškega udruženja. Med svetovno vojno se je v vojaški službi seznanil s kapelnikom g. dr. Josipom Čerinom, k kateremu je po preobratu



V Mexico City so komunisti napadli policijo na konjih, oboroženi s pendreki in lasami, s katerimi so policaje lovili kakor divje zveri

stopil v vojaško godbo Dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

G. Ulmana se spominjamo iz povojnih časov kot vodjo vojaške godbe v Ljubljani in marsikateri mešanec se spominja njegovih promenadnih koncertov, ki jih je dirigiral kot namestnik kapelnika v Zvezdi. Ne le v Ljubljani, ampak tudi v drugih večjih mestih, kjer je pri raznih prireditvah z vojaško godbo sodeloval, je ostal v najlepšem spominu. Povsod so ga imeli radi zaradi njegovega uglednega nastopa in radi njegove vestnosti in izvrševanju poklica. Po upokojitvi l. 1928. je prišel v Kamnik v službo na občino, kjer je kot delovodja še danes nameščen. Tu je ustanovil mestno godbo, katero uspešno vodi že 8 let. V dokaz njegove priljubljenosti priredi ljubljanska voj. godba pomnožena s kamniško mestno godbo v praznino njegove 50 letnice rojstva in 35 letnice godbeniškega udejstvovanja svojemu bivšemu vodji velik koncert z zelo pestrim sporedom pod njegovo taktirko. Koncert bo umetniško na višku, ker na njem nastopi priznani umetnik kapelnik g. Zivanovič z izvajanjem solo točk s kontrabasom in spremljevanjem klavirja. To bo prvo tako izvajanje na našem ožjem glasbenem polju.

Pokroviteljstvo koncerta, ki bo danes ob 20 je blagovolil prevzeti komendant mesta Kamnika podpolkovnik g. Milenko Paunović. Jubilantu kličemo na mnoga leta!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 7. decembra: »Vesela božja pot«. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 8. decembra ob 15. uri: »Uboga Ančka«. Mladinska predstava. Premijera. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: »Vesela božja pot«. Izven. Znižane cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 7. decembra: »Kraljičin ljubljene«. Red B.

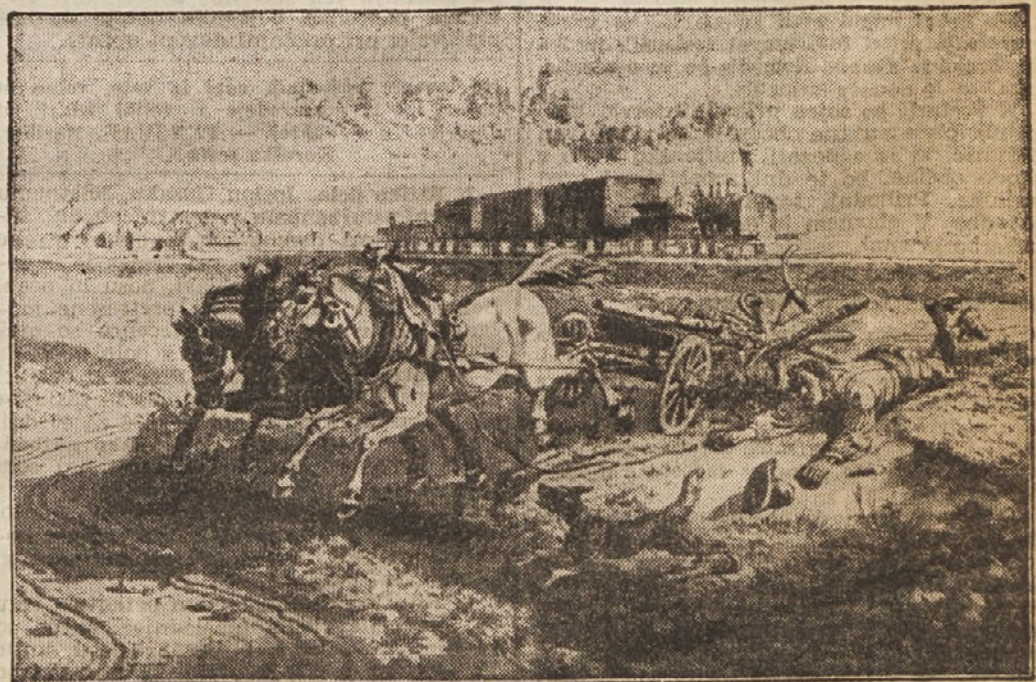
Nedelja, 8. decembra ob 15. uri: »Mamzelle Nitouche«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: »Traviata«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Šentjakobsko gledališče

Začetek ob 20.15

Sobota, 7. decembra: »Skandal pri Bartlettovi«. (Vzorni soprog).

Nedelja, 8. decembra: »Skandal pri Bartlettovi«. (Vzorni soprog).



Večina ljudi se instinktivno protivi vsaki novotariji. Tako je bilo tudi pred sto leti, ko je stekla prva železnica v Evropi. Bavarski višji zdravniški kolegij, ki je bil tedaj priznana znanstvena avtoriteta, je n. pr. izjavil, da preti potnikom, ki se bodo vozili z železnico, možganska bolezen delirium furiosum. Neki slikar je prav nazorno ob tej priliki naslikal strah ljudi in živali pred železnico, kakor kaže slika

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval profesor Lucijan Marija Škerjanec o slovenski instrumentalni glasbi. Prenos iz Ljubljane.

× Za svojega duhovnika so se zavzeli. V Vodich pri Šibeniku službuje 28 let stari kaplan don Ivan Ivanetič iz Slavonije. Vas ga je vzbujala. Pred dnevi pa je bil premeščen v Jadrtovac. Tamošnji župnik pa naj bi prišel v Vodice. V četrtek je hotel kaplan odpotovati z motornim čolnom, toda farani so se zbrali na obali in ga niso pustili na ladjo. Izjavili so, da svojega duhovnika ne dajo drugi fari. Motorni čoln je odplul, don Ivan je pa ostal v pristanišču, odkoder so ga farani odvedli nazaj v župnišče. Množico faranov so pa morali celo pomiriti orožniki in sreski načelnik. V Šibeniku pa je odpotovala deputacija 20 kmetov k škofu dr. Mileti ter ga prosila, naj prekliče kaplanovo premeščenje. Škof pa tega ni storil, zaradi tega se je 300 faranov z načelnikom občine odpeljalo k škofu v Šibenik, kjer bodo ponovno prosili, da jim vrne tako priljubljenega duhovnika.

Kapital v zimi ~~~~~ Lutz

× Nagrajen angleški pisatelj bolan v Beogradu. Pred dnevi je londonski list »Daily Mail« objavil vest, da je bila njegova nagrada za najboljšo knjigo v mesecu decembru podeljena angleškemu pisatelju Stephenu Grahamu. Zanimivo je, da leži ta angleški pisatelj zdaj bolan v Beogradu v ulici dr. Kesterja št. 17, kamor so mu veselo vest sporočili. Graham je ob tej priliki povedal, da je dobil nagrado za svoj roman »Balkanski samostan«. Graham je velik prijatelj naše zemlje. Pred meseci je potoval po vsej Jugoslaviji, dlje časa se je zadržal na Ohridskem jezeru, kjer je prebival pod šotorom in se hranil z ribami. Tam je tudi končal svoj roman. Zdravnik mu je ukazal, da mora zaradi močnega prehlada ostati nekaj tednov v postelji. Ko si bo opomogel, bo okoli božiča odpotoval v London po nagrado.

× Konduktor Cvija duševno bolan? Konduktorja Cvija, ki je na zverinski način umoril 13letno Katicico Srčec, o čemer smo pred tedni obširno poročali, so odpeljali iz zagrebških zaporov v bolnišnico za duševne bolezni v Stenjevec. Psihijatri ga bodo opazovali in ugotovili, ali ne simulira blaznosti.

Matineja v kinu Slogi

ob 14. uri. — Cene enotne Din 450

Rich. Tanber „Simfonija ljubezni“
Szöke Szakall — Lien Deyers

× Huda nesreča pri gradnji mostu. Pri gradnji novega betonskega mostu čez Mrežnico v Keižu, občine Generalški stol, ki je oddaljeno 35 km od Karlova, se je pripetila nesreča, pri kateri je prišlo ob življenje 7 delavcev, 2 sta pa bila težko ranjena. Most je gradilo gradbeno podjetje Slavec in drug iz Kranja. Podjetje je imelo zaposlenih več 100 delavcev. V četrtek je 12 delavcev izkopavalo jamo za tretji betonski stebel. Dve uri po tem, ko je komisija banske uprave s strokovnjaki pregledala gradbeno delo, se je pripetila katastrofa. Globoko v jami je bilo 6 delavcev, neki tesarski mojster je pa stal na lestvi, ki je vodila v jamo. Nenadoma se je s hrúšenjem in trčenjem zrušil stebel in pokopal vseh sedem delavcev pod seboj. Žrtve te nesreče so Ivan Veronovski, ruski emigrant, ki je bil pri trdnosti Slavec zaposlen kot tesarski mojster že osem let, Ivan Kozomirnik 35 let stari tesarski mojster iz Metlike, ki zapušta ženo in nepreskrbljenega otroka, Peter Radočaj iz Dobrinje sela, Mate Mateša iz Metlišnjega sela, Mate Halar iz istega sela, Peter Brožič iz Perjasič, Dane Katič iz Dobrinje sela. Vsi ti zapuščajo žene in vsak po več nepreskrbljenih otrok. Lastnik podjetja Josip Slavec je izjavil, da so bili delavci zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in da bo tudi sam nudil prvo pomoč njih vdovam. Po čudnem naključju, si je pri nesreči rešil življenje poslovođa trdnosti Slavec Alfonz Vrabec. V jami je pregledoval delo in splezal z nje nekaj minut pred katastrofo. Na mesto nesreče je prišel tudi pravni zastopnik trdnosti dr. Zenko iz Kranja. Komisija bo pa ugotovila, zakaj se je nesreča pripetila.

× Soštarič bo sojen prihodnji tork. Blagajnik bivše mestne občine v Zagrebu Ivan Soštarič, ki je ponesrečil milijonsko vsoto v škodo občine, bo te dni zopet stopil pred sodnike. Prihodnji tork pa bodo izrekli obsodbo. V glavnem je Soštarič veliko ponesrebo priznal.

× Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno »Naš čaj« piti.

× Zdravniška zbornica v Ljubljani je prejela od Saveza lekarskih komora iz Beograda brzojavko, s katero se ji sporoča odlok finančnega ministrstva, po katerem nameščeni zdravniki niso podvrženi pridobitni, kakor se je to doslej tolmačilo, pač pa samo uslužbenim davkom. To vest bodo gotovo z zadoščenjem sprejeli vsi zdravniki.

× Odprte planinske postojanke Osrednjega društva SPD. Dom na Kravcu je obdan s snežno odejo, na stari podlagi je zapadlo 30 cm novega snega ter je smuka prav dobra. Koča na Veliki planini ima v svoji okolici na prostih smučaših 50 cm snega, na katerega je zapadlo 10 cm subega pršiča ter je smuka prav ugodna. Na Vršču leži 70 cm za smuko prav ugodnega snega ter vabi Erjavčeva koča številne smučarje-planince; ta postojanka je odprta ob nedeljah in praznikih in dan poprej. Nadalje so še stalno oskrbovane planinske postojanke ob Bohinjskem jezeru, Sv. Janez in Zlatorog, ki tvorijo izhodišče za številne smučarske izlete. Dom Kamniški Bistrici vabi nedeljske izletnike.

Niti sam Jupiter ni bil zvest svoji božanski soprog!

Poglejte si njegove ljubavne pustolovščine, njegovo zvijačo in blamažo na zemlji!

Smejali se boste — pridite in ogledajte si božansko veseligr „Amphitruon“, ki je žela triumfe po vsem svetu!

Bogovi se zabavajo

Razprodane predstave — zato si rezervirajte vstopnice!

Danes ob 16., 19.15, 21.15

Telefon 2730 Kino Sloga

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Sobota, 7. decembra. Katoličani: Ambrozij, škof. Pravoslavni: 24. novembra, Ekatarin.

DEZURNE LEKARNE

Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6 — Hočevar, Celovška cesta 62, Garts, Moste, Zaloška cesta št. 18.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Miklavževanje SK Ilirije ob 20 v restavraciji Slon.

* Pri mestnem načelnstvu je razgrnjen na vpogled seznam oseb, zavezanih dodatnemu davku k pridobitni po § 21 zakona o budžetskih dvanajstih na mesec avgust—december 1935 in januar—marec 1936 s predlogom davčne osnove. — Seja se prične dne 21. decembra 1935 ob 9. uri.

* Izvrstna veseligr »Vesela božja pot«, ki je vzbudila mnogo smeha in zabave pri vseh dosedanjih uprizoritvah, se ponovi v soboto in v nedeljo 7. in 8. t. m. zvečer ob 20 po znižanih cenah od 24 Din navzdol. V glavnih vlogah nastopijo Cesar, Nablocka, Juvanova, Stupica, Boltarjeva in Kralj. Režija je prof. Šestova.

Dober dan zims ~~~~~ Lutz

* Prva repiza izredno interesantne, izvrstno naštudirane Wagner-Regenjevje opere »Kraljičin ljubljene« bo v soboto 7. t. m. za red B. Opera nam prinaša kos angleške zgodovine ter je v muzikalnem in dramatičnem pogledu izredno močna. V posameznih vlogah nastopijo Oljekopova, Fratrikova ter Gostič, Primožič, Betelto in Zupan. Dirigira ravnatelj Polič, režija je Debeveva.

* »Skandal pri Bartlettovi« (Vzorni soprog), zabavno in duhovito Hopwoodovo veseligr, ponove osmič in zadnjic v Sentjakobskem gledališču v soboto 7. in v nedeljo 8. t. m. ob 20.15. Vstopnice dobite v predprodaji v soboto od 10 do 12 in od 15 do 17 ter eno uro pred predstavo.

* Fantovski pretep. Ignacij Rome in Anton Dreme iz Višnje gore sta bila v Leskovcu na miklavževanju. Časi so pa taki, da se tudi nebeški patron brani »nadležnih tujcev«. Tako je nastal pretep in sta oba fanta dobila »deležec«, eden vbojilaje z nožem na levo, drugi na desno stran. Oba zdravita zdaj Miklavževe posledice v ljubljanski bolnici.

Maribor

△ Narodno gledališče. Sobota 7. dec. ob 20. uri: Plesni večer Mercedes Goritz-Pavličevic. Red B. — Nedelja ob 15: »Poljska kri«. Znižane cene. Ob 20: »Malomeščani«. Premiera.

△ Opozorilo davkoplačevalcem! Ponovno opozarjamo davkoplačevalce na razglas uredbe o izrednem delnem odpisu davčnega dolga koncem leta 1932. Po tej uredbi se davčni zaostanki koncem leta 1932 poravnajo z velikim popustom do konca februarja 1936. Posebno se pa davkoplačevalce opozarja na to, da se rok za ugodnostno odplačilo davčnih zaostankov ne bo podaljšal in da ni govora o kakem poznejšem odpisu ali znižanju teh davčnih zaostankov. Potrebna podrobna pojasnila dobijo davkoplačevalci pri pristojni davčni upravi.

Izdelovanje posteljnih odej iz vate, volne in puha. Iz. tovljene odeje v veliki izbiri od dinarjev 75 — naprej. — F. NOVAK, Maribor, Koroška cesta 8.

△ Riziko dela. Josipu Gosavcu, 30letnemu delavcu, uslužbenemu v delavnici drž. železnice, je pri demontaži vagonске strehe padla streha na glavo, pri čemer je zadobil težke poškodbe na glavi, nosu in očeh. Delavec ima najbrže tudi pretresene možgane. Nezvestnega ponesrečenca so mariborski reševalci prepeljali v bolnišnico.

△ Delavci »praznujejo«. Progovni delavci na koroški progi bodo brez dela in zaslužka od 1. decembra do 1. aprila 1936 za 40 dni. Kaj pomeni ta udarec za že tako najbednejše plačane železniške delavce, naj sodi javnost sama.

△ »Potepuh«, popularno ljudsko opereto, bodo za Stefanovo igrali v študentskem Sokolskem domu. Uprizoritev pripravljata gg. Lininer in Šušteršič.

△ Ribji trg. Na običajnem petkovem trgu so bile cene ribam naslednje: karpi po 12 Din, ščuke 20, kablje 18, fileti, linije 12, moli 20 do 22, kalamaji 26 in osliči po 20 Din kilogram.

△ Z zmečkan roko so pripeljali v mariborsko bolnico 45-letnega delavca Jerneja Sajevca iz Planice. Pri podiranju drevja je po nesreči padla nanj smreka in mu zmečkala levo roko.

△ Na Pohorju je lepo! Na Pohorju je zapadlo že nad pol metra snega, tempera-

tura pa je minus 2. Posebno lepo in veselo pa bo danes pri Mariborski koči, kjer bo priljubljena oskrbnica ga. Mara obhajala 50-letnico rojstva. Mariborčani bodo pohiteli danes k njej v velikem številu.

△ Jutri zvečer: »Malomeščani«. V Narodnem gledališču bo jutri zvečer premiera Kreftove vesele legende »Malomeščani«. Dejanje je napeto od začetka do konca in mora človek slediti z velikim zanimanjem. V vodilni vlogi nastopi na novo angažirana in nadarjena igralka Branka Rasbergerjeva. Premieri bo prisostvoval tudi avtor g. Bratko Kreft.

△ Grajski kino. Danes največji in najboljši Hans Albersov film »Variet«. Z njim igrata slavna Annabella in Hörbiger. — Danes popoldne ob 14. uri matineja ob globoko znižanih cenah. Dva filma v enem sporedu: »V imenu zakona« in »Zakon pragozda«.

△ Kino Union. Danes film ljubavnega čara in prekrasnega petja, prvi film z najboljšim tenorjem sedanosti Benjaminom Giglijem in Magdo Schneiderjevo »Ne pozabi me«. — Ob 14. uri še poseben film za mladino in otroke »Janko in Metka« in Micky-miška.

Celje

* Mestno poglavarstvo nujno potrebuje podatke o vseh borih-dobrovoljcih, ki so se borili po osvobojenju leta 1918. na Koroškem, Prekmurju in Medjimurju. Vse prizadete se vabi, da se vključno do 11. t. m. javijo pri mestnem poglavarstvu med uradnimi urami v sobi št. 6. Padle naj prijavijo njih najbližji sorodniki. S seboj je prinesiti dokumente, ki se nanašajo na to službo.

* Smrtna kosa je včeraj pobrala 78 let staro Laznik Marijo, previtkarico iz Ceste na Dobrovo št. 9. Naj v miru počiva! Zalujočim tudi naše sožalje!

* Dijaška kuhinja ima v ponedeljek 9. decembra ob 18. v Narodnem domu svoj redni občni zbor.

* Vpokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice ima danes ob običajni uri svoj članski sestanek v Nabavljani zadrugi.

* Slabega vina ne pijemo, za boljšega pa denarja nimamo, zato smo v svojem prostem času doma, ker imamo naročen neodvisni in najcenejši dnevnik »Glas naroda«, ki stane mesečno le 12 Din. Naročila sprejema tudi celjska podružnica, Prešernova ul. 6.

* Okrog 150 oseb bo prihodnje dni zapustilo poslopje celjske jetnišnice, ki prihajajo v poštev pri 1. decemberski pomilostitvi.

Ptuj

Vlom. Pred dnevi je bilo vlomljeno v barako športnega kluba »Drava«, iz katere je bila odnešana košara z dresi in drugimi športnimi potrebščinami. — Posestnici Urši Turk iz Hajdine pa je bilo pri belem dnevu ob njeni odsotnosti ukradeno več oblek in 100 Din v gotovini. Oba vloma pa je izvršil neki nedoletni izprijenec, ki dejanje tudi priznava. Pri njem so tudi dobili skoro vse ukradene predmete.

Obsojeni ponočnjaki. Pred tukajšnjim sreskim sodiščem so se zagovarjali štirje ponočnjaki iz vasi Brezovec in Pestike, občina Zavre, ki so 3. novembra t. l. napadli Trančarja Martina iz Hrastovca, ko je vsoval pri svojem dekletu. Iz sohe so ga izvabili s prevezo, da se imajo z njim pogovoriti o neki važni zadevi. Ko je Trančar nič hudega sluteč prišel na prosto, so začeli udrihati po njem s koli ter ga pošteno obdelali. Za svojo divjaštvo so bili obsojeni trije na 1 mesec strogega zapora, eden pa na 20 dni pogojno za dobo treh let.

Kino. V soboto 7. t. m. ob 20 in v nedeljo 8. t. m. ob pol 19 in pol 21 bo tukajšnji zvočni kino predvajal zvočni film »Svet brez maske«. V glavni vlogi nastopijo Olga Čehova, Harry Piel in K. Verspermann.

Nesreča mlade neveste. 19letna Liplin Marija iz Hrastovca je obhajala v ponedeljek svojo poroko. Ko so prišli svaťje vsi premraženi iz cerkve domov, jim je ženina mati postregla z loncem kuhanega vina. Nalila je najprvo nevesti, pri tem pa ji je zdrknil lonec iz rok v naročje neveste, ki jo je vrela tekočina hudo opekla.

Na pristanu pojejo sekire. Mestna občina je odredila, naj se na pristanu odstranijo vsi kosilniki, ki se nahajajo v bližini hiš in vrtov.

Odbor za strokovno in splošno izobrazbo trgovskega in obrtnega naraščaja priredi v soboto 7. decembra ob 20 v Prosvetni dvorani »Mladice« predavanje »Jugoslavija-gospodarska in prometna enota«. Predava g. prof. Habe. Vstop prost.

Radeče

Občni zbor Sadjarskega in vinarskega društva bo v nedeljo 8. t. m. ob četrni na osenu takoj po prvi maši. Ker se bodo na zborovanju razpravljala vsa pereča vprašanja, ki zanimajo naše kmetovalce in vinarje, prosi odbor za številno udeležbo. Zbor bo v osnovni šoli.

Ježica

Krasen 1. december. Letošnje proslave 1. decembra značilnost je bila v tem, da mnogi niso razobesili državne zastave, da je nacionalno občinstvo do zadnjega koticika napolnilo Sokolski dom in da je Sokol s predvajanjem »Polarnega sena«, težke telovadne plesne skladke, imenitno izpolnil program proslave. Zelo posrečena in dovršeno lepa je bila scenerija, ki jo je pripravila s. Prestor. Govor br. prof. E. Turka je bil mojstrsko podan. Poziv na čuvanje težko priborjene Jugoslavije smo radi sprejeli. Celotni telovadni del proslave, torej Morje in Polarni sen, bo Sokol v nedeljo 8. decembra ob 16 ponovil predvsem za mladino in ob znatno znižanih cenah Din 2 in 4.

Občni zbor SVD. V nedeljo 8. decembra ob 14 bo v šoli na Ježici redni občni zbor Sadjarske podružnice. Ob 15. bo istotam predaval g. A. Skulj »o škropljenju sadne-



Prva v Evropo dospela slika o komunističnem uporu v Braziliji, ki kaže vladne čete v pragozdu, kamor so se revolucionarji umaknili po neuspelem udaru

ga drevja in vrtnice, nakar bo na bližnjem vrtu praktično prikazano z novonahvaljeno škropilnico, kako se prav škropi. Pridite, pristopajte k podružnici!

Kranci

Tatvina. Pretekli petek je nosil Trampuž Alojzij, stanujoč na Šmarjetni gori št. 9, iz Kranja vrečo krompirja in vrečo zeljnatih glav. Obe vreči je pustil na stopnicah proti Kalvariji ter se za nekaj trenutkov oddaljil. Med tem časom je prišel mimo A. K. ter neki mlajši nepoznani moški, katera sta vrečo s krompirjem in zeljem ukradla ter odnesla po stopnicah naprej. Trampuž je tatvino zapazil in jima je neopaženo sledil. Tatvina sta zanesla blago v stanovanje neke F. M. Trampuž je tatvino takoj javil svojemu gospodarju g. Bičku Francu, ki je obvestil orožnike. Pri zaslišanju je F. M. izpovedala, da ne pozna oba moška in da ji tudi o tatvini ni nič znano. Toda pri hišni preiskavi so našli obe vreči s krompirjem in zeljem. F. M. se je tedaj skušala opravičiti z izgovorom, da ji je krompir prodal njen mlekar. Ko je bil ta zaslišani, je izpovedal, da ji takega krompirja ni nikdar prodal. G. Biček je poleg te ovadbe prijavil še tatvino z dne 22. nov., ko mu je na isti način nekdo ukradel iz čuvajnice pod stopnicami vrečo krompirja. Zadevo bo razčistilo sodišče.

Licitacija. Sreski cestni odbor v Kranju razpisuje licitacijo za dobavo gramozu banovinske ceste II. reda št. 113 Naklo—Kokrica—Senčur od začetnega kilometra do Jezerske ceste v množini okoli 600 kub. metrov. Obenem se vrši licitacija porfirnega gramozu za imenovano proggo ter za proggo Kranj—Kokrica v množini okoli 300 kub. metrov. Licitacija se vrši 9. t. m. ob 9. v pisarni sreskega cestnega odbora.

Št. Pavel

Občinske ceste, ki so bile dosedaj v izredno slabem stanju, so sedaj vendar pričeli izboljšavati z nasipanjem. Za redno urejevanje teh občinskih cest je bil postavljen celo poseben cestar z mesečno plačo Din 500—. Naša občina, ki je sicer kmetska, pa ji načeluje kot župan tovarniški ravnatelj, ki kaže mnogo razumevanja za vse pereče zadeve tukajšnje občine. Ko bi bil ob uradnih dnevih g. župan ves dan v občinskem uradu, bi se gotovo odpravil tudi nedostatek, ki obstoja v tem, da se »uradništvo« včasih ne drži točno uradnih ur.

Gasilska godba, ki obstoja pri nas že več let, sedaj zopet pridno deluje. Godbeniki, po večini sami mladi fantje, imajo redne vaje vsak teden ob večerih. S trdnjo voljo in vztrajnostjo, ki jo imajo fantje, pričakujemo splošno zaželenih uspehov.

Kam to gre? Preteklo nedeljo so se tukajšnji lovci odpeljali v Liboje na lov. Bilo jih je le šest, ki so se peljali z gasilskim avtomobilom. Pod kakšno prevezo je vožnja z gasilskim avtom dovoljena sicer ne vemo, dejstvo pa je, da je svoj čas bivši podban v smislu zakona o gasilstvu prepovedal uporabo gasilskega orodja za kakršnekoli druge privatne namene n. pr. gašenje apna z gasilnimi brizgalnicami itd.

Miklavžev večer je tudi letos priredil tukajšnji Sokol. Miklavževanje se je vršilo v Zadrugnem domu in je bilo kot vedno, tudi to pot dobro obiskano, zlasti mnogo je bilo tovarniških uslužbencev.

Lutkovno gledališče je povsem nova naprava tukajšnjega Sokola in je skupno s sinočnim (5. t. m. zvečer) Miklavževim večerom privedlo tudi svojo prvo uprizoritev »Gasperček čarovnik«.

Tudi plesne vaje nameravajo prirediti. V ta namen se je vršil preteklo nedeljo že sestanek številnih interesentov (interesentki!). Omenjamo, da v Št. Pavlu ni bilo že 5 let nobenega plesnega tečaja ter nekateri zaradi tega čutiljo že »potrebo« po takem tečaju.

Radio

Sobota 7. decembra.

Ljubljana: 12.00 Mozaik iz raznih plošč — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15 Mozaik iz raznih plošč — 18.00 Na delopusti. Radijski orkester — 18.45 Pereča zunanepolitična vprašanja (g. dr. Kuhar) — 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Mariborski večer (prenos iz Maribora) — 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.15 Nocoj bodimo dobre volje (radijski jazz).

Gospodarstvo

Naš državni proračun

Najnovija številka časopisa »L'Européen« priobčuje članek Leona Savadžiana pod naslovom »Novi jugoslovanski proračun«. Članek pravi med drugim:

Predlog jugoslovanskega proračuna za leto 1936-37 je predložen skupščini. Ta proračun je izraz prizadevanja jugoslovanske vlade, da doseže ravnovesje v proračunu, ki bo ustrezalo narodnim možnostim. To ni bilo lahko izvedljivo zaradi splošne svetovne gospodarske krize, ki posebno škodi kmetijskim državam, razen tega pa ni bilo možno zahtevati od jugoslovanskega prebivalstva, da trpi nove žrtve. Tako je bila proračunska taktika vlade v tem, da se ne izda nobena para, ki ne bi imela ustrezajoče protipostavke pri dohodkih.

Celotni znesek novega proračuna dosega višino 10.307.040.784 Din tako da dohodke kakor za izdatke. V tehničnem pogledu se novi proračun bistveno razlikuje od prejšnjih, ki so bili razdeljeni v dva dela: proračun državne uprave in proračun gospodarskih podjetij. Novi proračun združuje izdatke in dohodke tako državne uprave kakor gospodarskih podjetij v celoto in ustvarja tako jasno skupnost državnih proračunskih sredstev.

Vlada se je posebno prizadevala, da zagotovi normalno in popolno kritje vseh državnih potreb. Izredni krediti, to so izdatki, ki imajo značaj investicij, niso prišli v proračun, temveč bodo predmet posebne debate in ne bodo odobreni prej, dokler se ne dobi ustrezajoče izredno kritje.

Zunanja trgovina Male antante

Poročila iz Prage pravijo, da se prizadevanja za izboljšanje trgovinskih odnosov med državami Male antante doslej pokazala večje uspehe. Češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo, ki je leta 1934 znašal skupno 257 milijonov Kč, je znašal do konca oktobra letošnjega leta 247 milijonov Kč ter se splošno računa, da bo dosegel do konca leta najmanj 300 milijonov. Na drugi strani pa se v gospodarskih krogih računa, da bo letošnji izvoz Češkoslovaške v Jugoslavijo znašal celo 340 milijonov Kč, kar bi pomenilo v primeru z lanskim letom porast za okroglo 32%. Češkoslovaški izvoz v Romunijo je znašal v prvih devetih mesecih letošnjega leta 312 milijonov Kč in se splošno računa, da bo do konca leta dosegel okrog 380 milijonov Kč, v primeru z 271 milijoni Kč v letu 1934. Toda tudi češkoslovaški izvoz iz Romunije je znatno porastel. To splošno pobiljšanje trgovinskega prometa med posameznimi državami Male antante, izhaja iz intenzivnega prizadevanja gospodarskih krogov, da se čim bolj v gospodarskem pogledu povežejo vse tri članice Male antante.

Nova zadružna usnjarska industrija

Iz »Jutarnjega lista« posnemamo, da so imeli v preteklih dneh novosaški čevljarji obširno konferenco, na kateri so posamezni govorniki odločno napadali usnjarski kartel in obtoževali člane akcijskega odbora zavoljo neuspeha v borbi za izboljšanje prilik v čevljarji obrti. Na splošno so na konferenci zaključili, da pade krivda za današnje težke razmere v naša državi glede čevljarje obrti izključno na usnjarski kartel. Tozadevno naglašajo, da je usnje v vseh večjih mestih naše države enako drago, kar je jasen dokaz, da obstoja med posameznimi industrijskimi producenti kartelnih dogovorov. Na razna vprašanja, ali je potrebno voditi borbo proti kartelu usnjarske industrije in proti Bati, je bilo odločeno, in je bila tudi v tem smislu sestavljena resolucija, da se more pričeti izvajati borba proti kartelu in ne proti Bati. Če se namreč razbije kartel, pravi predmetna resolucija, bodo lahko prišli čevljarji do cenene surovine, in prav v tem je dejstvo, da lahko Bata prav s pomočjo cenene surovine in racionalnega dela prodaja svoje izdelke po nizkih cenah. Ob zaključku so čevljarji ugotovili, da so bili v pogledu akcije proti Bati zapeljani, namesto, da bi se odločili za borbo

Dohodki novega proračuna temelje na dohodkih, doseženih pri izvajanju sedanega proračuna, z nekaterimi izjemami, ki upoštevajo poznejše izpremembe položaja. Tisti del proračuna, ki se nanaša na izdatke, kaže v primeru s prejšnjim proračunom povečanje 57 milijonov. Toda to povečanje se ne more pokazati, ker imata ta dva proračuna različno tehniško obdelavo. Razen tega se krediti, ki jih je prej dovoljeval finančni zakon, ki spremlja vsak proračun, in ki ne pridejo v skupni znesek proračunskih izdatkov, niso mogli pokriti z dohodki. Odhodki iz zbiralnih primanjkljaj, ki je povzročal resne finančne težave.

Ce dodamo prejšnjemu proračunu kredite v znesku 606 milijonov, ki jih je imel na umu in odobril njegov finančni zakon, so izdatki novega proračuna za 5,3 milijonov manjši. Toda z znižanjem izdatkov v zvezi z državnimi dolgi se ta znesek zredueira na dejanskih približno 500 milijonov Din.

Razlika v korist novega proračuna se še bolj poveča, če upoštevamo, da so vanj prišli novi krediti, zlasti krediti, izvirajoči iz pravnih obveznosti (zunanjih dolgov, anuitete, proračunane za velika javna dela, likvidacija agrarne reforme, obresti in amortizacija, vračilo posojil za zgradbo novih železniških prog itd.).

Prihranki, doseženi s sporazumnimi znižanjem doklad, so se porabili kot eno izmed sredstev za ohranitev proračunskega ravnolozja in za olajšanje fiskalnih bremen.

proti kartelu. Najvažnejši zaključek novosaške čevljarje konferenca pa je predvsem v tem, da se pokrene akcija za osnovanje usnjarske tvornice na zadružni osnovi. Namen te tvornice naj bi bil, dobavljati čevljarjem ceneno usnje. V tem pogledu je bilo sklenjeno, da se predloži pristojnim ministrstvom poseben elaborat obnem s prošnjo, da bi se mogla osnovati ta zadružna usnjarska tvornica.

Gospodarske vesti

Pregled stanja tujih delavcev v naši državi. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je podvzelo potrebne korake, da v najkrajšem času izvrši revizijo in pregled stanja tujih delavcev zaposlenih v naši državi, zlasti onih, ki niso izpolnili potrebnih zakonskih potreb. To nadzorstvo, ki ga bo opravilo ministrstvo socialne politike, bo brez dvoma efektivno omogočilo, da se bodo naše domače delovne sile bolj upoštevale in zaščitile pred navalom tujega delavstva.

Novi savez kreditnih zadrug. V trgovinski register je bila vpisana zveza hrvatskih zadružnih hranilnic, zadruga v Zagrebu. Zveza je član glavnega saveza hrvatskih gospodarskih zadrug. Namen nove zveze je predvsem denarno poslovanje med članstvom.

Autonomna carina na cevi. Na predlog finančnega ministrstva je vlada odredila, da se povečajo avtonomne carine na blago iz postavke 539 uvozne carinske tarife. V tem slučaju gre za cevi in razne pomožne dele.

Banovinska trošarina na ogljikovo kislino. Finančni minister je na osnovi čl. 58. zakona o državni trošarini izdal pojasnilo, da se pobira trošarina na ogljikovo kislino samo na čisto (netto) težino.

Trgovinska pogajanja s Španijo. Trgovinsko in industrijsko ministrstvo je te dni pozvalo vse gospodarske ustanove, da mu pošljejo podatke in želje glede zunanjih trgovine in plačilnega prometa s Španijo. Te podatke potrebuje ministrstvo zavoljo trgovinskega sporazuma s Španijo, za katerega se bodo v kratkem pričela pogajanja.

Nov tečaj ruskega rublja. Ruska državna banka sporoča, da je s posebno odredbo ustvarila tak položaj, da pri zamenjavi tujih valut v sovjetske rublje ne bo večjih pretresljajev. S 1. januarjem stopi namreč v veljavo novi tečaj sovjetskega rublja, ki znaša tri francoske franka.

Posledice sankcij. V vseh naših gospodarskih in zlasti izvozniških krogih se težko občutijo posledice sankcij proti Italiji. Neštokrat smo že naglasili, da je v tem pogle-

nega obilo strokovnega gradiva, je izdala vrsto lepih knjig. Zastopane so razne kmetijske panoge, poleg tega pa tudi znanost v poljudni obliki. Če omenim poljudno astronomijo in vseučilni prof. Vebra »Idejne temelje slovenskega agrarnizma«, sem s tem označil samo dva mejnika, ki sta vsak po svoje značilna za resno stremeljenje »Kmetijske matice«.

V nekaj dneh stopi ta nesebična in delavna družba vnovič pred svoje naročnike z izbranimi štiriinajstimi knjigami, ki bodo utrdile njen sloves in so po svoji izbiri tudi poklicane, da povečajo število njenih naročnikov.

Kmetisko gibanje je doslej čisto v soglasju z vsakdanjim življenjem dosti premalo upoštevalo kmetijskega otroka, kmetisko dekle in kmetisko ženo. Temu nedostatku bo skušal odpraviti letos »Koledar«, ki bo urejen z mnogo širšim pogledom za praktične, resnične potrebe stanu in gibanja, kakor je bil doslej.

Poleg običajnega koledarskega gradiva in lepe vrste članovskih in strokovnih člankov bo letos »Koledar« naklonil poseben prostor kmetiskemu otroku, fantu, dekletu in ženi. Sramota bi bila za ves kmetijski pokret, ako bi kmetije še nadalje pustili, da jim otroke, kmetisko najbolj zdravo kri, na slepo oblikujejo tuje sile. Ako te niso kmetu vselej in povsod nasprotne, se vsaj v najboljšem slučaju zanj niti ne brigajo. Zato pa je nujno potrebno, da kmet ohrani otroka in tudi takega otroka, ki je namenjen za solanje, zase. Enako je s kmetiskimi dekleti. Njih vprašanja ne morejo rešiti ljudje, ki niso nikdar občutili teže kmetijskega dela. Tudi je vprašanje kmetijske žene in matere danes tako pe-

du najtežje prizadeta lesna industrija in trgovina. Velik del lesnih in gozdnih podjetij je ustavil svoje obrate in odpusti večino delavstva. Kljub vsem poskusom so izgledi za preusmeritev na druga tržišča prav malenkostni, kar zlasti potrjujejo neugodne vesti iz Pariza in Londona. Toda tudi med samimi kmeti je zavladala sila težak položaj, ker je ustavljen ves izvoz agrarnih proizvodov in so tako na domačem tržišču cene nenavadno popustile.

Srbski centralni gospodarski banki v Sarajevu je ministrstvo trgovine in industrije na osnovi uredbe o zaščiti denarnih zavodov dovolilo 6 letno zaščito z obrestno mero za stare vloge od 2%.

Med Holandsko in Sovjetsko Rusijo se pripravljajo v večjem obsegu trgovinski dogovori. Glavni predmet predmetnih pogajanj je predvsem vprašanje ruskega naročila brodov.

Borzna poročila

DEVIZE

Curieh, 6. decembra. — Beograd 7-02, Pariz 20-3525, London 15-2525 Newyork 309 125, Bruselj 52-1750, Madrid 42-1750, Amsterdam 209-40, Berlin 124-20, Dunaj 56-70, Stockholm 78-60, Oslo 76-60, Kopenhagen 68-10, Praga 12-77, Varšava 58-10, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-72, Buenos-Aires 0-85.

Ljubljana, 6. decembra. Amsterdam 2976/41 — 2991/01, Berlin 1756/08 — 1769/95, Bruselj 740-72 — 745/78, Curih 1421/01 — 1428/08, London 216-21 — 218-27, Newyork 4357/20 — 4393/51, Pariz

289-17 — 290-61, Praga 181-35 — 182-45, — Trst 353-87 — 356/96.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Zagreb, 6. decembra. 7% investic. posojilo 76-50—79, Vojna škoda 366-50—368—363, dec. 364 den., februar 266 bl., 4% agrarne obveznice 437-50, 7% Bler 71—72, 8% Bler 80-50—81 —81, 7% posojilo hip. banke 74, 6% beglučke obveznice 60-50—62—61-87, Narod. banka 6300, Agrarna priv. banka 234—236, Dunaj-Zagreb 892—902—897, Dunaj-Beograd 896—886, Grčija-Zagreb 29-90—30-60—30-25, Grčija-Beogr. 30-03 —29-33, Priv. kliring London-Zagreb 252-20 —253-80—253-00, London-Beograd 253-77—252-17, Priv. klir. Madrid-Zagreb 695—705—700, Madrid-Beograd 700 povpr., Trboveljska 110 den., Priv. klir. Berlin-Zagreb 14-67—14-87—14-77, Sefer Osijek 130—145, 7% slab. pos. v Parizu 77 den., 6% dalm. agrari 60-50—62.

BLAGOVNO TRZIŠČE

Sombor, 6. decembra. Pšenica bačka okolica Sombor 155—158, gornja bačka 160—162, sremska in slavonska 158—160, gornja banaška in južna banaška 158—160, bačka in banaška potiska in bačka ladja Begej 168—170, bačka ladja kanal 158—160. — Koruza bačka in sremska stara 102—104. Vse ostalo neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena. Promet 47 vagonov.

Novi Sad, 6. decembra. Pšenica bačka 159—163, bačka ladja Tisa 170—172, bačka ladja Begej 169—171, slavonska in sremska 161—163, banaška 161—165, ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sokolstvo

Naši Sokoli na berlinski olimpijadi

Jugoslovanskemu olimpijskemu odboru v Zagrebu je prijavilo načelnništvo Saveza SKJ udeležbo našega Sokolstva pri telovadnih tekmah na berlinski olimpijadi. Naši Sokoli so se dosedaj udeležili dveh olimpijad v Parizu 1924 in v Amsterdamu 1928. Pri olimpijskih tekmah v Parizu si je priboril časten naslov »prvaka prvakov« br. Leon Stukelj, dočim si je jugoslovanska sokolska vrsta priborila IV. mesto. Večji uspeh smo doživeli leta 1928 v Amsterdamu, kjer si je priboril br. Leon Stukelj tri zlate kolajne, br. Tošo Primožić srebrno, br. Stane Derganc bronasto in vrsta 8 bronastih kolajn. Te uspehe ne navajamo zato, da bi se hvalili pred drugimi jugoslovanskimi olimpijskimi borci, marveč hočemo le poudariti, koliko zaslug za našo državo so si priborili jugoslovanski Sokoli, ko se je neštokrat dvignila na olimpijskem jamboru naša držav-

na zastava in je godba zaigrala našo državno himno.

Nevenljivih zaslug za te krasne uspehe naših sokolskih borcev ima brezdvomno naš sokolski strokovnjak, naš dragi »ata«, ki je prevzel tudi letos vezbanje naših telovadcev in telovadk za težko berlinsko olimpijado. Nedavno je br. dr. Murnik v spremstvu načelnika SSKJ br. dr. Pichlerja in tekmovalca br. Antosiwicza pregledal telovadce v Beogradu. Teh preglednih tekem se je udeležilo 11 bratov. Načelnništvo SSKJ se je sedaj definitivno odločilo, da se bodo vršile priprave v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, nakar bo predvidoma meseca marca izbirna tekma, ki bo definitivno določila vrsto članov za berlinsko olimpijado. Vzpredno s člani se pripravljajo prvič za tekme na mednarodnem bojišču tudi članice. V Ljubljani je že bila prva pregledna tekma, ki je pokazala, da bodo mogle tudi naše članice dostojno zastopati barve naše države in čast našega Sokolstva na berlinski olimpijadi.

Prva sokolska zdravstvena zadruga

Da je Sokolstvo vsenaroden pokret ne samo v telovadno-vzgojnem pogledu, marveč tudi v ostalih panogah, ki se tičejo predvsem našega kmetijskega človeka, nam priča nedavno ustanovljena prva sokolska zdravstvena zadruga Sokola Pale pri Sarajevu. Dve leti se je morala zadruga boriti z birokracijo, dokler ji ni uspelo, da se zadruga končno registrira. Zadruga si je zgradila svoj dom, v katerem je ambulanta, lekarna in čakalnica. Otvoritveni slavnosti je prisostvovalo veliko število kmetijskega naroda, ki je z navdušenjem pozdravilo delo Sokolske čete v Palah. Naša iskrena želja je, da bi se tudi pri nas, kakor v bratski sarajevski župi osnovele take koristne zadruge. Bratje Sokoli na delo!

Zanimivosti z vseh strani

Priliv zlata v USA traja dalje. Tekom večrajšnjega dne je prispelo zlata v vrednosti 20.4 milijona dolarjev. Danes pričakujejo dva parnika, ki pripeljeta zlato v vrednosti kakih 20 milijonov dolarjev.

Italijanski kralj in kraljica sta izročila državi svoje zlate poročne prstane. Kraljica Helena je poslala pri tej priliki Mussoliniju brzojavko, v kateri pravi, da ji je poročni prstan najdražje, kar ima.

V starosti 85 let je umrl slavní znanstvenik prof. Charles Richet. Leta 1913 je dobil Nobelovo nagrado za medicino. Profesor je napisal mnogo velikih medicinskih del in razprav. Baval se je tudi z literaturo.

Turška vlada je kupila 74 ladij za obalni promet.

Občinski odbor v Parizu je priredil v mestni palači svečan sprejem v čast nemškimi profesorjem in dijakom z vseučilišča v Marburgu na Hessenskem, ki potujejo na pobudo germanističnega seminarja pariškega vseučilišča po Franciji. Pariški župan Chiappa je imel pri tej priliki govor, v katerem se je spominjal priscrčnega sprejema, ki so ga bili deležni francoski profesorji in dijaki ob svojem obisku na vseučilišču v Marburgu.

Iz bilance paroplovne družbe »Paninsular Navigation Company« je razvidno, da je njen čist dobiček padel napram lanskemu letu za 160.000 funtov. Družba obratuje predvsem v Indijo in z Daljnim Vzhodom.

V zvezi z ugrabitvijo nekega otroka v Marseilu je poslanec Archambaud vložil zakonski predlog, ki predlaga dosmrtno ječo za ugrabitelja otroka.

Iz Johannesburga v Južni Afriki poročajo, da je v severnem delu Transvala pritisnila tako huda suša, kakršne že desetletja ne poznajo. Mnogo živine je poginilo. Ponekod že leto dni ni deževalo. Mnogi kmetovalci so morali zapustiti svoja posestva.

V Badecku v Avstriji so orožniki odkrili veliko tihotapsko organizacijo, ki je sistematično tihotapila cigarete in tobak iz Nemčije. Pravi, da se je bavila tudi s političnimi posli. Tihotape so oskrbovali s tobakom veliko število avstrijskih narodnih socialistov, ki bojko tirajo monopolsko blago.

Kmetiska matica za leto 1936

Kmetijska Tiskovna zadruga je bila pred leti ustanovljena zato, ker vlada na slovenskem knjižničnem trgu kljub močni produkciji še vedno pomanjkanje knjig, ki bi se posebej ozirale na potrebe našega podeželja. Ker izdajateljstvo pri tako majhnem narodu, kakor smo Slovenci, ni nikdar rentabilno podjetje, je skušala Kmetijska tiskovna zadruga takoj po svoji ustanovitvi organizirati zadružni način izdajanja knjig. Radi tega je ustanovila Kmetisko matico, založniško organizacijo v svojem okviru, ki zadrugnikom za malenkostno letno naročnino po 20 Din nudi širši izbrani in vsebinsko dobre knjige.

Radi gospodarske stiske, ki je nastala zadnja leta in radi mnogih drugih nepravil se Kmetiska matica doslej ni mogla razviti v taki meri, kakor so njeni ustanovitelji želeli. Treba pa ji je priznati, da je svojo nalogo vršila v zadostnem obsegu in da zasluži večjo pozornost nego je bila deležna doslej.

Vemo, da je naš podeželski človek danes gospodarsko tako udarjen kakor morda ni bil že dolga desetletja. Kljub temu Kmetiska matica ni odnehala in je vzdržala na začrtanem potu. Nuditi hoče podeželskemu človeku za majhen znesek kar največ mogoče dobrega čtiva. Teh nekaj letnikov, kar jih je izdala v prvem desetletju svojega obstoja, zgovorno priča, da nje-no delo ni bilo prazno. Poleg vsakoletnega »Koledarja«, ki ima na svojih straneh nauiza-

reče, da ni mogoče iti mimo njega. Kmetisko ženo in mater danes oblikujejo najrazličnejši vplivi, samo ne kmetje in ljudje, ki kmetstvo enotno. Kot sinovi kmetске matere glasno in odločno zahtevamo to pravico zase. In da bo znalo naše podeželje to pravico v bodoče izvajati, je poskrbel že letošnji »Koledar« in je namen izdajatelj v bodoče posvečati temu vprašanju še več pozornosti.

Nova bo za vse čitatelje sociologija, ki jo je iz Češtine po naše povodil borbeni France Grželj. Ko človek čita vsa ta razmišljanja, se mu zdi čudno, kako da že davno ni vse uresničeno, kar se tu obravnava. Ej no, zato pa imamo knjige, da nam odpirajo oči.

Strokovna knjiga je tako pomembna, da bomo o njej spregovorili posebej, leposlovno pa je prispeval znani in priljubljeni pisatelj Fr. Bevk s svojim delom »Tri povesti«. Bevkova dela so slovenskemu ljudstvu dovolj znana in mu ni treba peti hvale. Ne trdimo, da nimajo njegovi spisi napak, naglašamo pa, da vrline v njih napake daleč prekašajo. Bevk je kmetiskim ljudstvom živel in trpel in bo ostal njegova last. Kri je namreč vez, ki neomajno drži.

Na kratko smo pokazali letošnji knjižni dar »Kmetiske matice«. Knjige začne založnica razpošiljati v najkrajšem času. Prepričani smo, da bo naše podeželje spoznalo njeno kulturno poslanstvo in se ga tudi zavedelo. Če tega ne stori, bo moralo pač spoznati resničnost reka: »Kdor zanemaruje se sam, podlaga je tujčevi peli«. Dvakrat hudo je, če je ta tujec — človeklastne krvi.

Slovenski kmet.



Naše delo Vas zadovolji
kemične čistilnice,
pralnice
in svetilikalnice

obleke, perilo in ovrtnike

ŠAVS STANE

Ljubljana, Tyrševa 36

Cerkvena ulica št. 1 (Trnovo)

Telefon 2059

Suha drva,

premog.

karbopakete

dobite pri

I. POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

Imate

čaj, prodati, kupiti

službe

iskati, ponujati

posojila

zaposliti, posre-

dovati

stanovanja

iskati, oddajati

potrebujete

hrano, oblačila,

knjige, pouk, raz-

vednila itd. vse

dobite

potom najcenejše

„Malih oglasev“

v „Glasu naroda“

Iz Abesinije

Dva poglavarja plemena Issa sta prišla v Dikil, da bi vložila tožbo proti abesinskim banditom, ki so izropali njune šotore. Take tožbe proti sosednim plemenom so pravzaprav vsakdanji kruh kolonialnih uradnikov v oddaljenih pokrajinah, po Mezopotamiji, Iraku in na meji Eritreje. Vse bi šlo v Dikilu po sreči, ako bi bil ta mladi Francoz izkušen. Njegov prednik bi lahko neoborožen šel pred sodbo in bi znal v spremstvu malega otroka (kar pomeni tem plemenom nedolajljivost) razsoditi kakorkoli, ne da bi mu kdo skrivil las za to. Mladi nezkušen Francoz pa ni vzdržal dolgočasia v tej samotni. Imel je moderno strojno avto, vzel s seboj 17 vojakov domačinov in svojo strojno ter se je v naglem tempu odpeljal za abesinskimi razbojniki. To sta bila dva Assalimara, najbolj divja človeka, kar jih je kdaj prišlo v pokrajino Aussa. Mladi Francoz je šel na to zasledovanje proti izrecnemu povelju guvernerja francoske Somalije in tako se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. Najprej je obličal avto, nato je mala četica v napornih pohodih izčrpala vse svoje moči, preden je dosegla vas Mareito. Zjutraj so opazili, da so obkoljeni od sovražnikov. Namesto da bi se Francoz začel pogajati, je začel streljati. Njegovi Somalijci so imeli samo 170 patron. Kmalu je zmanjkalo municije in Assalimara sta vsem porezala vratove, preden so se prav zavedli, kaj se godi.

Morda bi bil ta incident ostal brez velikih posledic, toda zgodil se je pač v posebnem trenutku. Italija ga je silovito izkoristila in razbojniški napad povečala v organiziran vpad

abesinske armade, nepremišljenega Francoza pa je proglasila za junaka. Tako je končno Pariz našel povod, da je Abesiniji odpovedal svoje tradicionalno prijateljstvo in končno začel odkrito nastopati proti Addis-Abebi. Sedaj so lahko začeli previdno objavljati podrobnosti iz rimskega pakta in so tudi priznali kolonialne koncesije, ki jih je Francija dala Italiji in ki jih je Laval 4. in 5. januarja 1935 parafiral. To je bilo tistega 5. januarja, ko se je v največji tajnosti odpeljal iz Rima italijanski vojni minister De Bono, član triumvirata, star bojevnik, ki je svoj čas pripravljaj z Mussolinijem pohod na Rim, ter se je vkrcal za Massauo, glavno mesto italijanske Eritreje. Javnost je o tem potovanju zvedela šele tedaj, ko se je general izkrcal v Afriki. Šele 14 dni kasneje pa se je zvedelo, da je Mussolini sam prevzel vojno ministristvo in ga je De Bono postal generalni komisar za Vzhodno Afriko.

Strokovnjaki so polagoma začeli slutiti celotno stavbo. Velika italijanska pustolovščina v Afriki pa se je začela že davno prej. Guglielmo Ferrero je imel prav, ko je nekoč dejal: Režim kakor ta, ki vlada v Italiji, je po naravi v naprej določen za to, da se loteva vojaških pustolovščin. Če so nevarnosti in odpori v Evropi preveliki, je pa zato v Afriki polje boji prost in se tveganje vsaj zdi vedno manjše.

Po vsem navedenem vidimo, da v italijansko-abesinskem sporu ne gre za nikake resnične incidente, ampak za to, ker je Italija smatrala sedanji čas za najbolj ugoden trenutek, ko si upa z razmeroma najmanjšimi žrtvami uresničiti svoj davni sen in zadostiti neizbežni potrebi po prostoru.

V daljo bomo gledali

Po vesteh iz Amerike je ruski inženjer Zvorikin, ki uspešno proučuje polje televizije in ki je iznašel takozvani »ikonoskop«, to je aparat za prenašanje slik na daljavo, osnovan na popolnoma drugih načelih, nego vsi sedanji aparati, nedavno je skonstruiral električno svetilko za sprejemanje, kar utegne izzvati popoln prevrat v televiziji. Ta svetiljka, ki po svojih di-

menzijah ne presega navadne radiosvetilke, milijonkrat pojačuje oddane signale. Njena uvedba v promet bo znatno pritisnila na cene aparatov za televizijo in jih bo napravila dostopne tudi širokim slojem prebivalstva.

Inž. Zvorikin je nazval svojo iznajdbo »električni multiplikator«. Razen televiziji bo napravil z njo veliko uslugo tudi splošni radiotehniki. Samo sprejemanje potom takega multiplikatorja omogoča, da tudi v



Otočje Filipini, ki je bilo doslej pod ameriškim protektoratom, se je proglasilo za neodvisno državo, ki je tako najmlajša država na svetu. Slika kaže prvo parado vladnih čet z novimi filipinskimi zastavami, ob katerih pa vihrajo tudi ameriške zastave. To dokazuje, da bodo Filipini še nadalje ostali v tesnih prijateljskih stikih z Ameriko

velikih dvoranah, polnih občinstva, lahko čujemo vse fineše v oddajanju po radiu.

Nov letalski rekord

Znani sovjetski letalec Kokkinaki je dosegel nov svetovni rekord v letu na aeroplanu z odprto kabino. Dosegel je namreč višino 14.575 m in je ostal v tej višini celih 10 minut. Doslej je imel svetovni rekord italijanski pilot Donati, ki se je leta 1934. dvignil s posebej za to zgrajenim letalom v višino 14.480 m.

Letalo z odprto kabino, na katerem se je dvignil Kokkinaki, je zgradil ruski inženjer Polikarpov. Je to navadni hitri aparat serijske proizvodnje, kakor jih izdeluje sovjetska letalska industrija.

Kultura

† Fran s. Korun Koželjski

Rojen je bil 1. 1868. v Saleku pri Velenju, že kot deček je ves gorel za glasbo, jo študiral, se je vpisal na dunajski konservatorij, kjer je položil kapelniški izpit. Vrnivši se domov je začel pridno komponirati zlasti za klavir. Napisal je vijoliško solo, ustanovil po Štajerskem več godb, večino skladb mu je založil knjigotrojec Lavoslav Schwentner. Najbolj popularen je njegov moški zbor »Potrkali na okno«, ki je izšel v Novih akordih in so ga moški zbori izredno radi prepevali. Bil je skromen umetnik, v našem glasbenem svetu skoro neznan. V njegovi zapuščini bodo zotovo našli še neobjavljene njegove skladbe. Bil je poleg svojega glasbenega udejstvovanja, uradnik Celjske posojilnice, v zasebnem življenju spoštovana dobričina. Bodi ohranjen vrlenu delavcu čestni spomin. Z. P.

Nove skladbe

Mali Pianist 2. Narodne pesemce, za početni klavirski pouk priredil Josip Pavčič, risal ing. Oton Gaspari 1935. Edicija Glasbene Matice v Ljubljani. Cena?

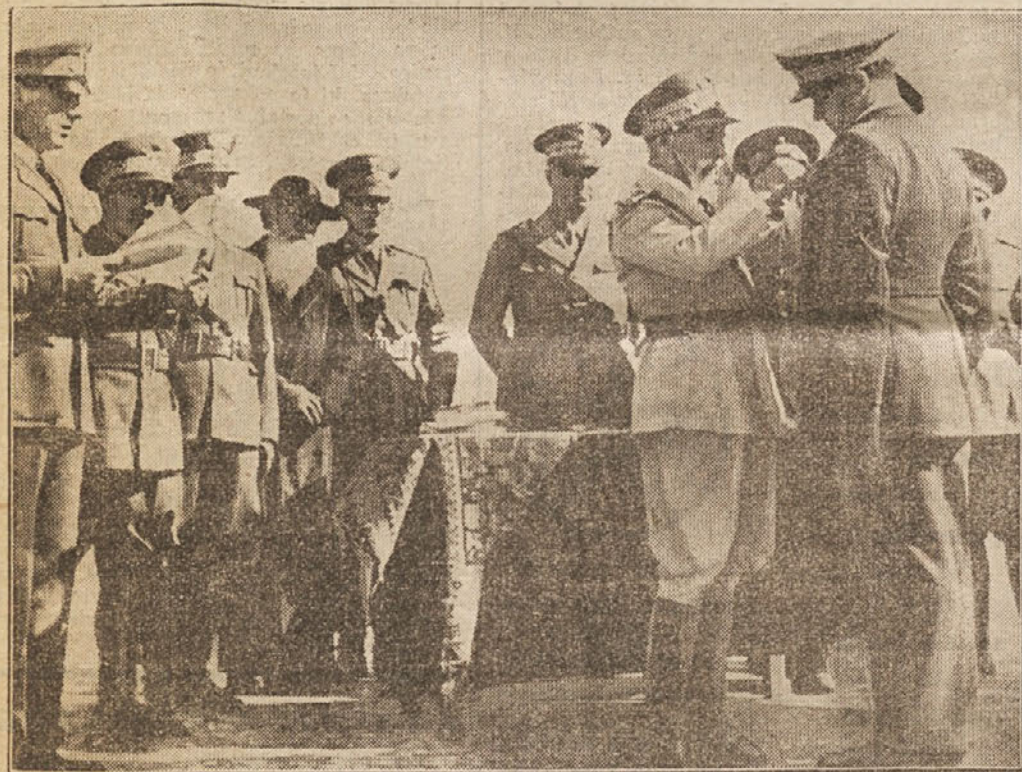
Naš uvaženani in priljubljeni skladatelj ter odlični klavirski pedagog je podaril klavirski mladini že dragocene zbirke za šolo in dom. S pričujočo zbirko je naklonil mladim pianistom

in pianistkam zopet 17. narodnih pesemce. Med njimi so nekatere prav znane: »Kdo meni prihodnjih«, »Na planinah lušno bitje«, »Polje kdo bo tebe troštal«, »Bod moja«, »Kaj mi nuca planinec«, »Moj očka ima konja dva«, »Na gorenskem je fletno«, »Trije kovači« itd. — Klavirski stavek je izredno lahek, nadpisan in podpisan ima prstni red. Izdaja ima lično opremo in dobre ilustracije. Starišem prav rad priporočam, da med drugimi Miklavževimi in Boženiimi darili darujejo svojim klavirskim malčkom tudi to vsega priporočila vredno Pavčičevo zbirko narodnih pesmic. Z. P.

Lepo uspela prireditev boroveljskih Slovencev

Društvo Slovenskih diletantov v Borovljah je brez dvoma eno najuglednejših društev v našem Korotanu. Nešteto lepih prireditev ima za znamenovati in društveno delovanje postaja od leta do leta živahnejše. Na letošnji velikonočni ponedeljek je praznovalo društvo 30 letni jubilej, odkar se je ustanovil prvi slovenski pevski zbor v Borovljah. Se danes delujejo med temi pevci štirje ustanovitelji. Preko 500 ljudi je posetilo tedaj to izredno slavnost. Dne 24. novembra t. l. pa je imelo društvo svojo jesensko prireditev, ki je prav lepo uspela. Igraleci so podali dvodejansko burko »Trije klovni«, ki je povzročila obilo smeha. Brez dvoma imajo Borovljani prvovrstne talente za take nastope. Prav zanimivo jih je poslušati, kako lepo izgovarjajo besede in izvajajo tudi prav elegantne kretnje. Za igro se je vršil pevski koncert društvenega pevskega odseka. Nad 30 broječi moški zbor je podal poleg koroških domačih pesmi tudi Horvatovo »Nča bom več vinea piva« in Adamičevo »Završki fantje«, ki sta harmoniziral prav izvrstno. — Za moškim nastopom je sledil mešani zbor, ki se je posebno odlikoval v enotni obleki. Z vso dovršenostjo so zapeli pesem »Bledi mesec«, dalje »Pojd na vrh zmenoj« in še dve ljubki. Za njih izvajanja so žele pevke in pevci viharan aplavz, kar naj služi tudi v zadoščenju vrlenu pevovodji, gosp. Spreku za njegov trud. Med odličnimi gosti je posetil prireditev tudi gospod generalni konzul kraljevine Jugoslavije, g. dr. Kaser z gospo soprogo in labinikom Sirokom iz Celovca. Slavnost se je vršila v lepi Cingelovi dvorani v Glinjah, ki je last Slov. posojilnice v Glinjah.

Pridobivajte nove naročnike!



Slika kaže bivšega vrhovnega poveljnika italijanske armade v Abesiniji generala de Bona, ki pripenja visoko odlikovanje na prsa grofa Ciana, Mussolinijevega zeta, ki se je izkazal kot letalec v bojih z Abesinci



Inženjer Podumjin je govoril z zasenčenim glasom. O Beogradu, o materi, o redniku, o potu v široki svet in o prihodu k Larsenovim.

— Tam pa je tudi tebi posijalo sonce?

Tudi njemu, res, toda njegova prav ne more mirovati. On ni človek, ki bi se znal in hotel uživljati v trenutek in biti deležen njegovih dobrot.

XX. poglavje.

Peter Larsen se je začudil, ko je videl v Jensenovem spremstvu prihajati neznano gospodično. Sumil je vse mogoče, dokler se ni oglasil Jens:

— Moja sestra Natalija.

Tovarnar je presenečeno pogledal in dolgo ni mogel verjeti Jensenovim besedam. Ko pa je videl, kako splašeno se tujka oklepa mladega inženjerja, je minila njegova nezaupnost in je z nadihom sočutja pripomnil:

— Ali ste že kaj izvedeli gospodična, kakšno stransko gorje nas je zadelo?

Natalija Bellefleursova ni odgovorila in je samo z očmi prosila Jensa, naj jo reši iz zagate. Inženjer je nato začel pripovedovati v svojem gibanju po svetu in o čudnem srečanju s sestro, po kateri je vsa leta

izza svojega najnežnejšega detinstva zaman hrepenel.

— Torej sploh nista vedela drug za drugega? se je začudil Peter Larsen.

— Največja čuda piše priroda takrat, ko skrije človeka pred človekom, je odvrnil Podumjin. — Morda sploh ne bi bila v meni nikdar vzklika misel, ki nas sedaj vse muči in bega, ako ne bi doživela naša družina takega udarca.

Šele sedaj je začel podrobneje pripovedovati zgodbo svojega življenja. Peter Larsen je sicer vedel, da je njegov bodoči zet ruska sirota, ni pa vedel, da poleg njega živi še kak drug član njegove družine. Toliko večje je bilo njegovo začudenje, ko je sedaj slišal izpoved njegove sestre. Gospodična Bellefleurjeva je pripovedovala o vsem, česar se je spominjala, posebno živahno pa o dogodkih izza trenutka, ko ji je stara Tatjana na smrtni postelji izpovedala, da je Podumjinova. Takrat vesti o poskusih inženjerja Podumjina še niso prodre v široki svet in Natalija ni niti slutila, kaj se je zgodilo v Koppenehagenu.

Zdaj končno ni bilo več mogoče odlašati z resnico in tovarnar je s pogledom naprosil Jensa, naj sestro pouči o vsem, kar se je zgodilo. Hujše in bridkeje naloge si Jens ni mogel želeči. Mencal je križem, se opletal in iskal stranpoti, kar pa je sestro še bolj razpalilo in obudilo v njej žar radovednosti.

— Če sva se po tolikih letih našla in sestala, mislim, da je najmanj, kar lahko pričakujem od tebe, odkritosrčnost, mu je rekla z nadihom očitka.

Jens je molče prikimal in prosil sestro, da ga spremi na vrt. Med cvetnimi gredicami je upal, da bo mogel povedati to, česar se je bal med štirimi ste-

nami. In zdaj se je tudi res odjunačil in začel govoriti. Na dolgo in široko ji je pripovedoval o letih svojega izobraževanja, o vsem trpljenju, ki ga je doživljal v novem domu, zlasti pa o zavesti, ki se je selila vanj, ko je nekoliko odrasel. Začutil je, da se je zgodila njegovemu očetu in preko njega njegovim potomcem krivica, da so morali odgovarjati za dejanja, ki jih niso niti nikdar slutili. Iz te zavesti se je rodila želja priklicati nazaj vso tretjeklost in ljudi, ki so bili sojeni in ki so bili sodniki. Tako je hotel premagati čas, premagati strah in izvojevati zmago treznemu razumu in hladnemu premisleku. Misli, kakršnih se je oklepal on, niso bile nove. Razlika je bila le v tem, da so se ljudje nekdanj ob takih mislih potapljali v osladno romantiko in iskali pomoči pri nadnaravnih bitjih, ki jih on radi svojega razuma in radi usmerjenosti v izkustvenost ni priznal. Zato je tem drzejše segel po tisti dvomljivi rešilni bilki, ki je obljubljala po naravnih potih dati odgovor na vsa zamotana vprašanja. Iz dneva v dan je bolj trdno verjel, da mora biti mogoče po čisto naravnih poskusih in na podlagi znanosti in znanstvenih dognanj doseči vse ono, o čemer so sanjali romantiki kot o, sinji cvetlici.

Kaj se je potem zgodilo, ali je bila to pomota v sklepanju in računih, ali je bila igra slepega naključja, ali pa je morda res boj med dvema svetovima, o tem mu danes ni mogoče končnega mnenja. V poskusu, ki ga je tvegaj na podlagi svojih znanstvenih dognanj, je bil pač strahovito razočaran ali vsaj presenečen.

— In v čem je obstojal ta poskus? je vprašala Natalija.